

**Autorul fiecărui articol răspunde de
corectitudinea și originalitatea conținutului.**

Mulțumim tuturor colaboratorilor !

Centrul Școlar de Educație Incluzivă,
Orașul Vălenii de Munte
Str.Berceni, nr. 42A,
Tel/Fax: 0244281949

e-mail: scspec.valenii@gmail.com

Site : www.cseivaleniidemunte.ro

EDUCAȚIE PENTRU DEZVOLTARE ȘI INTEGRARE
REVISTĂ DESTINATĂ CADRELOR DIDACTICE DIN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT

NUMĂRUL 6
2021

ASPIRATII

ISSN 2601-520X

REVISTA CENTRULUI ȘCOLAR DE EDU-
CAȚIE INCLUZIVĂ, ORAȘUL VALENI DE
MUNTE

***REVISTĂ DESTINATĂ CADRELOR DIDACTICE DIN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT***

ASPIRAȚII

NUMARUL 6

2021

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, ORAȘUL VĂLENII DE MUNTE

Tel.: 0244281949

Contact: scspec.valeni@gmail.com

ditairisionelia@yahoo.com

vlasceanumarialaura@gmail.com

Site: www.cseivaleniidemunte.ro

Email: scspec.valeni@gmail.com

ECHIPA DE REDACTARE:

Prof. ed. ANGHEL LAURA MARIA

Prof. itin. DITA IRIS IONELIA

Prof. itin. ARICIU ANITA CONSTANTINA

Director Prof. LIXANDRU IOANA IULIANA

ISSN 2601-520X

Cuprins

<u>De la învățământul fizic la învățământul online Avantajele și Dezavantajele instruirii în mediul online</u>	4
<u>Tulburări de comportament manifestat în învățare la elevii cu CES</u>	8
<u>Educația Interculturală</u>	11
<u>Analiză comportamentală aplicată Terapia ABA</u>	13
<u>Autocontrolul emoțional al cadrelor didactice care lucrează în învățământul special</u>	15
<u>Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități</u>	20
<u>Importanța activității de voluntariat la Asociația PROVITA</u>	23
<u>Rolul Profesorului de sprijin în acordarea asistenței educaționale specializate copiilor cu CES</u>	24
<u>Arta în educație</u>	30
<u>Stimularea motivației pentru învățare la elevii cu CES în perioada pandemiei</u>	34
<u>Importanța artelor în dezvoltarea integrală a copilului</u>	41
<u>Joc și învățare în era digitală</u>	43
<u>Nevoile educative ale copiilor cu tulburări emoțional comportamentale</u>	48
<u>Adaptarea copilului în colectivitate</u>	50
<u>Colaborarea școală-familie-comunitate</u>	53
<u>Barierile parteneriatelor Strategii de implicare a părinților în educația copiilor</u>	54
<u>Resursă educațională deschisă</u>	57
<u>PROIECT DIDACTIC</u>	60
<u>PROIECT DIDACTIC PENTRU ACTIVITATEA DE SPRIJIN</u>	63
<u>PROIECT DIDACTIC</u>	69
<u>PROIECT DE ACTIVITATE</u>	73
<u>PROIECT DE ACTIVITATE</u>	76

<u>Specificul limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală.</u>	
.....	
.....	99
<u>Prevenirea abandonului școlar</u>	114
<u>INTERVENȚIA PRECOCE ÎN LOGOPEDIE</u>	118

De la învățământul fizic la învățământul online

Avantajele și Dezavantajele instruirii în mediul online

*Profesor itinerant și de sprijin Ariciu Anita Constantina,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Vălenii de Munte*

Partea I - Introducere

Progresul exponențial cunoscut de tehnologia informației și comunicațiilor cât și apariția virusului COVID-19 în ultima perioadă a condus la înregistrarea unei adevărate revoluții în domeniul instruirii asistate de calculator. Instruirea asistată de calculator reprezintă o metodă didactică sau o metodă de învățământ care valorifică principiile de modelare și analiză cibernetică a activității de instruire în contextul noilor tehnologi informatice și de comunicații ale societății contemporane. Pe fondul schimbărilor rapide și progresului tehnologic înregistrat, facilitarea accesului la internet pe scară largă, precum și pe fondul tendinței de globalizare a educației, noi perspective s-au deschis pentru practica educațională. În acest fel, practica educațională a fost completată cu metode moderne de predare-învățare-evaluare, metode specifice societății informaționale. Dincolo de diferențele constatate și evidente, trebuie să remarcăm continuitatea, trecerea firească de la tradițional la modern.

Una dintre aceste metode presupune utilizarea unei abordări orientate mai mult pe instruire în ceea ce privește procesul educațional iar utilizarea termenului e-learning care se referă la progresul unui mediu electronic pentru furnizarea mai flexibilă a educației a devenit mai mult decât un simplu experiment. În prezent, e-learning-ul a devenit o alternativă viabilă la metodele de educație tradiționale, astfel că a fost adoptat de către multe dintre unitățile de învățământ, mai ales datorită avantajelor oferite de posibilitatea instruirii continue sau de cele legate de larga aplicabilitate în cadrul organizațiilor cele mai diverse.

E-learning reprezintă interacțiunea dintre procesul de predare/învățare și tehnologiile informaționale, acoperind un spectru larg de activități, de la învățământul asistat de calculator până la învățământul desfășurat în întregime în manieră online.

Un sistem de e-learning constă într-o experiență planificată de predare-învățare-evaluare, organizată de o instituție ce furnizează resurse educaționale stocate pe medii electronice într-o ordine secvențială și logică pentru a fi asimilate de subiecți în manieră proprie, fără a-i constrânge la activități sincrone de grup.

Procesul de e-learning este definit de interacțiunea între instructor și instruit prin medii de comunicare cu participarea activă a unui manager al pachetului software necesar.

Pentru crearea situației de e-learning, este nevoie ca următoarele elemente să fie coroborate:

- componenta strategică, legată de nevoile permanente de formare, antrenare a resurselor etc;
- componenta pedagogică, ce include o serie de strategii de intervenție ce au ca finalitate formarea individuală, conform anumitor strategii de intervenție;
- componenta organizațională, ce permite sistemului să funcționeze eficace;
- componenta tehnică, prin adecvarea noilor tehnologii la contextul educațional;
- componenta umană, ce presupune formarea unor specialiști ce sunt antrenați în realizarea unei rețele de formare.

E-learning-ul facilitează globalizarea și contribuie masiv la difuzarea valorilor cunoașterii și a experiențelor culturale de tot felul la nivelul unei arii extinse.

Pentru a fi considerată de calitate, o structură de tip e-learning va avea următoarele trăsături:

- va fi cât mai interactivă, implicând emoțional cursanții și oferind feedback prompt și la obiect;
- atmosfera din sala de curs virtuală va fi cât mai plăcută, apropiată de interesele cursanților, iar elementele noi vor fi introduse gradual;
- derularea cursului și cerințele de promovare vor fi descrise clar și exact;
- va fi respectat ritmul individual de învățare;
- va fi menținută o motivație ridicată a cursanților permanent prin metode și strategii psihopedagogice specifice.

Avantajele și Dezavantajele e-learning

Avantajele:

- flexibilitatea sistemului care încurajează stilul propriu de învățare;
- independența geografică, mobilitatea, posibilitatea de a accesa conținutul oricând și oriunde cu ajutorul computerului personal și a rețelei;
- accesibilitatea online – o caracteristică importantă specifică acestui tip de educație, prin care se înțelege accesul la educație prin internet în timp real, de oriunde și oricând, 24 ore din 24, 7 zile pe săptămână, nu există dependență de timp;

- prezentarea concisă și selectivă a conținutului educațional;
- evaluări formative și sumative, calitative și cantitative, realizate într-un mod facil și de către evaluatorii cei mai avizați;
- individualizarea procesului de învățare – fiecare instruit are un ritm și stil propriu de asimilare și se bazează pe un anumit tip de memorie în procesul de învățare;
- metode pedagogice diverse;
- interacțiuni sincrone și asincrone;
- tehnologii dinamice diverse-acestea permit un feedback pronunțat, în timp real.

Dezavantaje:

- rata mare de abandon a cursanților;
- necesitatea experienței în domeniul utilizării calculatoarelor;
- dificultatea susținerii la implementarea sistemului a unui efort consistent și susținut al cursanților, profesorilor, intermediarilor ce oferă suport tehnic și personalului administrativ;
- costurile ridicate ale dezvoltării sistemului, incluzând proiectarea și întreținerea.

Partea II–Diseminare curs – Google Classrom

O platformă e-learning este un produs program având următorul set minimal de cerințe care să permită:

- asigurarea procedurilor privind instalarea, configurarea și administrarea;
- utilizarea unei interfețe prietenoase adaptabilă dinamicii procesului educațional;
- utilizarea de suport logic de comunicare sincronă și asincronă;
- administrarea și monitorizarea informațiilor;
- un management accesibil al conținutului educațional;
- utilizarea de module de editare de conținut educațional sub diverse formate;
- facilitarea autoevaluării offline prin proceduri asincrone și evaluării online prin proceduri sincrone a cunoștințelor asimilate;
- asistarea utilizatorilor în utilizarea software-ului;

- înregistrarea feedback-ului privind calitatea serviciilor educaționale oferite, precum și a calității platformei educaționale.

Componentele principale ale unei platforme de e-learning sunt:

1. baza de date
2. interfața de administrare
3. interfața cu utilizatorul
 - Curs: Google Classroom
 - Data: 20.01.2021
 - Desfășurare: online (3 ore)
 - Organizat de: ASQ (Cătălin Ungureanu și Ana Ungureanu)
 - Invitat: Sorin Guleac
 - Obiectivele cursului au fost axate pe:
 1. oferirea unei noi perspective europene asupra actului educativ;
 2. familiarizarea cu noi metode de predare-învățare-evaluare, pentru susținerea unui demers didactic activ-participativ, care încurajează creativitatea elevilor.

Unul dintre cele mai interesante aspecte ale cursului a fost modul în care noile tehnologii pot fi integrate în procesul instructiv-educativ, atât pentru activități de predare, cât și pentru cele de evaluare. Formatorul Sorin Guleac a prezentat avantajele și dezavantajele platformei educaționale Google Classroom cât și modul de utilizare. Această platformă oferă profesorilor modalități diverse de a testa învățarea și cunoștințele elevilor.

Cursul a avut un conținut bogat și divers, oferind participanților soluții multiple pentru a folosi platforma, pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor și pentru a aborda cu succes diversitatea culturală sau socială.

Link curs: <https://www.facebook.com/asq.romania/videos/1338310353190640>

**Tulburări de comportament manifestate
în învățare la elevii cu CES
-extras-**

*Director,
Prof. psihopedagog: Lixandru Ioana Iuliana
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte*

Majoritatea comportamentelor de noncompliance, comportamentelor sfidătoare și comportamentelor opoziționiste observate la elevii cu cerințe educaționale speciale, implică un deficit al inserției socio-școlare, incapacitate de stăpânire a impulsurilor primare, teamă de insucces. Se observă o gamă extinsă de tulburări de comportament non-compliance comune la elevii care prezintă tulburări de comportament evidențiindu-se o comorbiditate între cele două categorii.

Comportamente noncompliance, manifestate cu caracter repetitiv, identificate pe o perioadă de minim șase luni sunt:

- ✓ Ignoră sarcinile de îngrijire personal;
- ✓ Nu îndeplinește sarcinile de rutină;
- ✓ Deranjează activitatea celorlalți;
- ✓ Ignoră cerințele altora;
- ✓ Distruge bunuri;
- ✓ Se bate cu alte persoane/ este violent fizic;
- ✓ Opune rezistență fizică;
- ✓ Este cicălitor;
- ✓ Își umilește apropiații;
- ✓ Se plânge;
- ✓ Este nemulțumit deseori;
- ✓ Folosește un limbaj vulgar;
- ✓ Are accese de furie, aruncând cu obiecte pe care le are la îndemână;
- ✓ Sfidează, este obraznic;
- ✓ Țipă și se vaită;

Elevii cu tulburări de comportament manifestă tulburări/ comportamente dezadaptative predominant orientate către obținerea puterii, răzbunare sau câștigarea atenției și pentru a evita eșecul sunt interesați să capteze atenția celorlalți, se remarcă tendințe de răzbunare din partea acestor elevi și cei mai mulți dintre ei se tem de eșec și se străduiesc să îl evite. Din această

cauza copii se comportă problematic la școală pentru că mai degrabă ar dori să fie priviți ca fiind răi decât proști.

De asemenea prezintă un grad ridicat al comportamentului de non-complianță, comportamentul sfidător și comportamentul opoziționist care influențează în mod negativ învățarea socială, reguli și norme sociale. Se remarcă incapacitatea elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați, de a se conforma indicațiilor, instrucțiunilor și regulilor. Pe de altă parte ca o caracteristică evidentă a elevilor cu tulburări de comportament este incapacitatea acestora de organizare a sarcinilor sau a activităților care determină în ultimă instanță evitarea activităților școlare, temelor pentru acasă. Astfel itemi ca „*nu reușește să aloce atenție la detalii și face greșeli de atenție în activitățile școlare*”, „*pierde lucrurile necesare pentru rezolvarea unor sarcinilor sau activități*”, „*I se distrage ușor atenția*”, devin relevanți, deoarece îmbracă caracter deviant, în sensul că apar semnificativ mai des decât în cazul elevilor tipici. Percepția referitoare la acordarea atenției în activitățile școlare aceasta una negativă— mai mulți profesorii consideră că atenția la detalii în timpul activităților școlare, este de deficitară în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Se remarcă faptul că atunci când sunt întrebați despre dificultățile de menținerea atenției într-o sarcină sau în timpul jocului, profesorii în proporție mare, afirmă că aceste comportamente sunt foarte des întâlnite.

Deși în cea mai mare parte copiii au dificultăți în organizarea sarcinilor și activităților consență a organizării deficitare a limbajului intern, a complexității sarcinii sau ambiguității cerinței, cei mai mulți profesorii nu oferă explicații suplimentare și oferă argumente „*pare să nu asculte, atunci când încerc să-i explic*”.

Un alt aspect nedorit în comportamentul școlar al copilului este incapacitatea elevilor cu cerințe educaționale speciale de a se conforma indicațiilor, instrucțiunilor, evitând activitățile școlare și temele pentru acasă care necesită efort mintal. Situațiile în care elevii cu tulburări de comportament îndeplinesc sarcina chiar de la prima solicitare, sunt rare. Cu toate acestea, există și cazuri în care, în ciuda eforturilor din partea profesorilor elevul rămâne noncompliant, acest lucru datorându-se faptului că profesorii folosesc/repetă de prea multe ori aceleași strategii ineficiente, pierzând astfel credibilitatea în fața elevilor. De remarcat un fenomen interesant reflectat în comportamentul noncompliant, este acela că elevul petrece mai mult timp evitând îndeplinirea solicitărilor sau intrând în conflict cu profesorii, decât lucrând la sarcina solicitată. Astfel amânarea sarcinii de către elevi reprezintă o recompensă, cu dublă întărire, în sensul în care pe de o parte, își continuă activitatea preferată, în care este implicat deja (întărirea

pozitivă), iar pe de altă parte evită cu succes sarcina pe care a primit-o de la profesor și pe care nu o agreează (întărirea negativă).

În concluzie patternu-ul comportamental influențează capacitatea elevilor cu cerințe educaționale speciale de a răspunde corespunzător vârstei: ex. capacitatea de a accepta responsabilități specifice, de a finaliza o sarcină primită, precum și abilitatea de a dovedi că este de încredere atunci când i se cere să respecte reguli, chiar și în situația când supervizarea adultului lipsește.

Bibliografie:

1. POPOVICI, D, RACU A., RACU S., ANATOL D., (coord. 2014) Psihopedagogia integrării, ediția a II-a, rev. și compl., p. 112-180, Chișinău, Î.S.F.E.P. ,, Tipografia Centrală”.
2. VRĂȘMAȘ, T.(2001) Învățământul integrat și/sau incluziv, București; Editura Aramis.

Educația Interculturală

Prof. Psihoped.spec. Onea Georgiana

Educația interculturală își propune să pregătească indivizii și societățile pentru o mai atentă deschidere spre dimensiunea culturală a existenței lor. În condițiile sporirii contactelor, interacțiunilor posibile, se pot decela două mari seturi de obiective ale școlii interculturale:

1- Păstrarea și apărarea diversității culturale a populației școlare. Școală, ca instanță de transmitere a valorilor, se va centra pe pluralitatea culturilor pe care mediul multicultural îl presupune. Trebuie evitată instituirea primatului unei culturi asupra alteia. Acest obiectiv presupune două aspecte: pe de o parte, vizează adaptarea educatului la mediul propriu, al regiunii, orașului, culturii sale particulare, cu toate trăsăturile, iar pe de altă parte, acest tip de școală își propune să asigure adaptarea educatului la mediu în condițiile coexistenței mai multor grupuri culturale. Se cer a fi vizate atât culturile familiale, cât și cele înconjurătoare, ambientale.

Trebuie vegheat ca școala să nu defavorizeze o cultură sau alta în numele unor relativis explicite.

2- Prezervarea unității școlii. Specificitatea școlii interculturale, privitor la atitudinile asimilaționaliste sau multiculturaliste, constă în aceea că ea refuză să rămână închisă în false alternative, promulgând varianta culturii conjugate, a interacțiunii culturale. Acest tip de cultură își propune să privilegieze toate culturile ambientale, să le evidențieze pe toate în diferențele specifice, cu bogățiile indispensabile. Civilizația construită de școală nu se prezintă ca o entitate fixă.

Educația interculturală trebuie să țină cont de diferitele stiluri de viață, să se adapteze la nevoile și interesele fiecăruia dar să și fie elaborată și configurată pe principiul participării egale a tuturor celor implicați în procesul educativ. În acest scop, trebuie să existe spații în care imigranții și oameni cu diferite culturi să aibă posibilitatea de a se implica.

Egalitatea diferențelor trebuie să fie baza educației interculturale. Pentru a acorda oportunități și posibilități egale tuturor culturilor, pentru dezvoltarea fiecărei culturi și identități educația interculturală trebuie să respecte diferențele și să promoveze egalitatea. Acest lucru contribuie la depășirea inegalităților sociale. Pentru o educație interculturală democratică, participanții la procesele educative au dreptul să contribuie la definirea tipului de educație pe care îl doresc. Trebuie de asemenea să existe spații în care să fie posibilă participarea pe principiile egalității. Programul trebuie să conțină o abordare interculturală, bazată pe valori ca solidaritatea,

egalitatea și respectul față de diversitate. Din acest punct de vedere, educația interculturală trebuie să constituie baza luptei împotriva rasismului. Problematika politicilor culturale, lingvistice, religioase și a diversității etnice ar fi mult prea simplist pusă dacă s-ar reduce doar la combaterea discriminării, rasismului, excluderii sociale și politice a minorităților etnice și religioase din interiorul statelor membre ale Uniunii Europene și toate acestea să se numească, simplu „învățare interculturală”.

Bibliografie:

Cucos C. Educația .Dimensiuni culturale și interculturale, Ed. Polirom Iasi

Cozma, T . (2001): o nouă provocare pentru educație :interculturalitate, Ed. Polirom, București 2001.

Analiză comportamentală aplicată Terapia ABA

*Prof. Înv. Preșc. Cornea Ionelia , GPP nr. 5 , Vălenii de Munte
Prof. Înv. Preșc. Ivan Ioana Cătălina, GPN Sfintii Arhangheli Mihail și Gavril , Ploiești*

Fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea susține la un nivel acceptabil de învățare, fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. (Declarația de la Salamanca).

Pe măsură ce societatea a învățat cum să se raporteze la persoanele cu diferite nevoi educaționale speciale, intervenția timpurie și asistența psihologică, psihopedagogică și socială care oferă acestor posibilități să ducă un mod de viață independent în cadrul comunității, a devenit o condiție indispensabilă în aplicarea unor strategii și politici educaționale care să promoveze conștientizarea și formarea atitudinilor și practicilor inclusive.

Analiza comportamentală aplicată – ABA – este considerat unul dintre cele mai eficiente programe terapeutice în autism; ideea centrală a acestui program este că, sistemul nervos al persoanelor cu tulburări din spectrul autismului nu are conexiunile care ar permite învățarea și socializarea.

ABA se bazează pe acumularea abilităților cognitive, sociale și de comunicare într-o manieră foarte structurată, în conformitate cu principiile comportamentale ale recompensării și pedepsei, comportamentele adecvate sunt răsplătite, cele inadecvate sunt ignorate și, prin urmare nu sunt încurajate(Jackson, 2005)

ABA se bazează pe principiul lui Pavlov, principiul operațiilor de condiționare care impune individului să învețe comportamente care sunt capabile să controleze mediul, ajutând copilul cu autism să pătrundă în societate și să ia în considerare perceperea unor comportamente adecvate pentru a se adapta mediului în care trăiește.

În dezvoltarea terapiei comportamentale ABA a fost susținută de Young Autism Project (YAP), un program structurat pentru copiii cu TSA, creat de O. Ivar Lovaas în 1970. Acest program a fost conceput pentru a oferi un comportament de unu-la-unu individualizat, de îngrijirea copilului la domiciliu.

ABA se bazează pe principiile comportamentismului, o teorie a psihologiei care explică modul în care oamenii învață și se comportă. Comportamentul afirmă că acțiunile unui individ

nu sunt nici întâmplătoare și nici imprevizibile: toate comportamentele au un scop. Conform acestei teorii, este mai probabil să se repete comportamentele care sunt consolidate.

Obiectivul principal al terapiei pentru copilul cu tulburări din spectrul autismului este de a învăța abilități specifice care vor crește probabilitatea de a deveni o persoană independentă.

„Analiza comportamentală aplicată reprezintă un domeniu de practică și studiu care se concentrează pe utilizarea principiilor învățării, în special a condiționării operante, pentru a înțelege și îmbunătăți comportamentul social semnificativ al oamenilor” Jackson (2005). ABA încearcă să schimbe comportamente inadecvate pentru dezvoltarea de răspunsuri sociale acceptate la mediul înconjurător.

ABA se bazează pe ideea de a înțelege principiile de predare pentru copiii cu tulburări din spectrul autismului de către terapeut și este susținută de mai multe cercetări științifice. Mai mult de principiile de cercetări au arătat că metodele ABA sunt eficiente în reducerea comportamentelor inadecvate ale copiilor cu autism și încurajarea abilităților pozitive. Repetarea este esențială pentru creier să învețe despre comportamente și abilități, astfel încât terapeutul va oferi copilului mai multe oportunități în timpul unei sesiuni de a demonstra comportamente pozitive. De asemenea terapia comportamentală, îl învață pe copil abilitățile jocului, comunicării socializării și relațiilor de construire prin alte tehnici. (Serafino, 2012).

BIBLIOGRAFIE :

- 1) Alois G. (2013) Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași .
- 2) Emil Verza , Psihopedagogie specială, București, 1998.
- 3) Vrașmaș E., „Introducere în educația cerințelor speciale” , 2004, Editura Credis, Universitatea București
- 4) www.autisminfo.ro

Autocontrolul emoțional al cadrelor didactice care lucrează în învățământul special

„Nu toți reușim să ne conștientizăm emoțiile, dar când e vorba să le exprimăm, absolut toți suntem influențați de propria noastră personalitate.” (Gary Chapman)

Profesor educator Grigore Alice-Niculina, CSEI- Vălenii de Munte

Dintr-o serie de nevoi identificate ale cadrelor didactice care lucrează în învățământul special a fost ales a fi prezentat *autocontrolul emoțional*.

În primul rând, în cadrul activităților desfășurate cu persoanele cu dizabilități este necesară întotdeauna o atitudine și o energie pozitivă, o creativitate nemărginită, abilitate de adaptare, precum și spirit inovator. Totuși, nu întotdeauna cadrul didactic are o stare de spirit pozitivă, existând momente în care este copleșit de grijile cotidiene, de responsabilitățile profesionale, de conflictele care apar pe parcursul unei zile etc. În aceste contexte, sunt necesare deconectarea, autoreglarea și autocontrolul emoțional, care îl vor ajuta pe cadrul didactic să facă față astfel încât să-și poată îndeplini obiectivele din cadrul activităților școlare.

În al doilea rând, pe parcursul orelor de curs, apar diferite evenimente neprevăzute, (de exemplu atunci când elevul realizează diferite acțiuni neadecvate, are tantrumuri, recompensele nu funcționează, nu poate fi motivat în niciun fel, nu prezintă interes pentru activitate) în urma cărora cadrul didactic trebuie să adopte o atitudine calmă, să-și controleze emoțiile și impulsurile, cu alte cuvinte să dea dovadă de autocontrol emoțional.

Cum poate să reușească profesorul să dobândească autocontrolul emoțional?

Mai întâi, ce presupune *autocontrolul emoțional*?

Principalele mijloace de realizare ale autocontrolului sunt: gândirea pozitivă, relaxarea, antrenamentul psihoton, exercițiile de respirație și autosugestia.

Gândirea pozitivă:

Optimismul: Justificările optimiste ale experiențelor negative sunt atribuite factorilor externi, cu tendința de a nu apărea reagulat (instabil) și cu limitare la anumite domenii (specific). Experiențele pozitive pe de altă parte sunt etichetate de oameni ca interne, stabile și globale. Persoanele pesimiste sau cu gândire de tip catastrofic au tendința de a atribui întâmplările negative unor factori interni, de a le considera cvasi-permanente și cu reflectare globală. Stilul explicativ este evaluat fie cu ajutorul testului de orientare în viață, fie prin aplicarea chestionarului stilului atributiv.

Relaxarea:

Are două componente: una musculară și alta psihică. Dar între starea de tensiune a corpului și starea emoțională există o legătură directă și reciprocă (observând că în stările de mare activare emoțională muschii sunt și ei încordați, specialiștii care au pus la punct procedeele științifice ale relaxării procedează invers, reducând încordarea musculară pentru a crea o stare de destindere psihică) și atunci exercițiile care vizează una sau alta dintre componente se finalizează de fapt cu relaxarea întregului organism.

Orice formă de relaxare este preferabil să se realizeze (cel puțin la început, când deprinzi relaxarea; doar inițiații au capacitatea să se relaxeze oricând și oriunde își propun, de pildă în timpul concursului sau în tramvai) într-o atmosferă lipsită de perturbatii sonore, la o temperatură plăcută, într-o cameră aerisită corespunzător. E de dorit să fii îmbracat cât mai lejer, fără curele strânse, șnururi sau bijuterii...Relaxarea se realizează făcând apel mai puțin la voință (aceasta presupune o anumită încordare, un anumit efort) și mai mult la “ aripile “ imaginației, la reprezentări cât mai plastice, mai sugestive, la formulări verbale cât mai expresive.

Orice exerciții de relaxare, chiar dacă sunt la îndemâna oricui, presupun o anumită doză de responsabilitate și maturitate. Ele au reguli care e bine să fie respectate. Precauția și seriozitatea duc și aici la rezultate bune. Regularitatea practicării exercițiilor duce, numai ea, la progres. Relaxarea e la îndemâna oricui, dar ea are etape și cicluri care urmează întocmai. E singurul drum spre succes.

Metoda sintetică de relaxare sau antrenamentul autogen al lui Schultz:

Este cea mai răspândită formă de relaxare, cea mai comodă și mai accesibilă.

Cuprinde un ansamblu de exercitii care au la bază trăirea treptată a senzației de greutate în membre și a senzației de căldură în zona respectivă.

Este utilizată (singură sau în combinație cu alte tehnici și metode) pentru: autocontrolul emoțional, optimizarea concentrării atenției și optimizarea memoriei, ameliorarea odihnei, refacerea după efort (deci, servește în totalitate pregătirii noastre pentru examen). Induce la practicant o stare generală de calm, o liniște fizică și psihică favorabile performanțelor ridicate. Efectele apar mai repede sau mai lent, dar perseverarea dă întotdeauna roade.

Condițiile unei bune relaxări sunt: liniștea, temperatura plăcută și semiobscuritatea (ziua poți folosi jaluzelele, noaptea poți manevra corespunzător direcția și intensitatea luminii unei veioze).

Poziția cea mai frecventă pentru acest tip de practică este poziția sezând pe un fotoliu sau chiar pe un scaun comod. Dacă alegi această poziție, vei lăsa capul să se sprijine, firesc, pe speteaza fotoliului, brațele vor fi așezate confortabil pe brațele fotoliului iar picioarele vor fi menținute într-o poziție stabilă.

Pentru a spori efectul relaxării pot folosi un fond muzical (muzica preclasică- iar dintre instrumente flautul sau harpa, au efecte de maximă relaxare prin sonoritatea lor specială, prin ritmul și intensitatea lor uniforme și “catifelate”). De asemenea, e preferabil să-ți înregistrezi primele exercitii de relaxare. Pentru începători acest lucru este util deoarece le oferă posibilitatea să-și analizeze pretația (să descopere părțile bune și mai puțin bune ale intonației, frazării, timbrului, expresivității vorbirii) și să optimizeze exercițiul următor. Se mai recomandă, înainte de exercițiu, transcrierea textului pe care dorești să-l folosești la relaxare ; acesta te va ajuta să reții mai ușor și să înțelegi mai bine sensul și conținutul formulelor pe care dorești să ți le administrezi. Schimbă formulele care nu ți se par eficiente; înlocuiește-le cu acelea care te ajută să te relaxezi. E inutil să cauți formule ideale pe care să le preiei “ de-a gata”. Fiecare trebuie să își creeze expresiile care i se potrivesc lui cel mai bine.

Urmează, ca și în cazul senzației de greutate, generalizarea treptată, prin formule asemănătoare, până la cuprinderea întregului corp într-o “baie” de caldură plăcută. Rezultatele acestei practici nu vor întârzia să apară, Efectul lor va spori pe măsură ce le vei combina cu alte tehnici de autocontrol (imaginația dirijată, antrenamentul ideomotor și psihoton, exercițiile de respirație)

Exercițiile de respirație și autosugestie:

Sunt elemente-cheie ale autoreglării stărilor psihice, utilizându-se împreună, atât în scopul calmării cât și în cel al activării (depinde de situația concretă).

Tehnicile controlului voluntar al respirației sunt utile și în practicarea acelor activități care solicită în mod expres funcția respiratorie (diverse ramuri ale sportului, în muzică sau în arta teatrală).

Respirația liniștită are efecte benefice în cadrul exercițiilor de relaxare și este optimizată la rândul său prin intermediul acestor exerciții.

De existența unei corelații între respirație și stările psihice ne putem convinge ușor, dacă ne reamintim că o emoție puternică (de exemplu, o stare de spaimă) modifică imediat aspectul respirației (dacă te sperii, pentru o clipă respirația se oprește apoi se accelerează). Dar și relația inversă este valabilă; importanța controlului respirației pentru optimizarea stărilor psihice a fost observată de mii de ani și a condus la apariția unui mare număr de forme ale respirației dirijate.

Astfel, o stare de agitație care te împiedică să studiezi eficient sau să te concentrezi în redactarea lucrării la examen, poate fi calmată prin practicarea exercițiilor de expirație lentă și adâncă. O stare de apatie și somnolență va fi îndepărtată prin câteva exerciții ritmice cu inspirație prelungită.

În general, ritmarea și regularizarea respirației contribuie la creșterea capacității de concentrare a atenției și, prin aceasta, la optimizarea tuturor proceselor intelectuale (gândire, memorie, imaginație, rezolvare de probleme, înțelegere, observație). Cea mai importantă contribuție a exercițiilor respiratorii se exprimă în reglarea stărilor emoționale.

Managementul furiei

Managementul furiei se referă la un sistem de tehnici psihoterapeutice și exerciții prin care o persoană cu furie excesivă sau incontrollabilă își poate controla sau reduce factorii declanșatori și efectele unei stări emoționale de tip furie. Metodele de management a furiei se concentrează pe echilibrul dintre controlul emoțional și permiterea exprimării libere a emoțiilor într-un mod sănătos. Aceste metode includ: - metode directe, care implică modificări comportamentale și învățarea asertivității - identificarea cauzelor furiei - centrarea pe scopul discuției - examinarea propriei persoane și a propriului comportament - ascultarea celorlalte persoane.

Controlul impulsurilor

Multă vreme emoțiile au fost privite ca fiind pasiuni care apar și dispar, mai mult sau mai puțin incontrollabil (Solomon, 1976). Totuși se pare că ne putem controla emoțiile, printr-o gamă largă de strategii de influențare a lor (Gross, 1998). Strategiile de reglare emoțională specifică pot fi diferențiate pe parcursul desfășurării răspunsului emoțional. Emoțiile încep cu evaluarea indiciilor emoționale, care declanșează o serie de tendințe de răspuns coordonate care implică sisteme experiențiale, comportamentale și fiziologice. Odată ce apar aceste tendințe de răspuns, ele pot fi modulate. Strategiile de reglare emoțională sunt diferite, funcție de locul în care au un impact primar asupra proceselor generatoare de emoții. Strategiile de reglare a emoțiilor centrate pe antecedente cuprind: - selecția situației - modificarea situației - deturnarea atenției - modificarea cognitivă.

Webografie:

<http://www.lapsiholog.com/autocontrol-emotional.html>

https://cie.roedu.ro/index_htm_files/3.%20Inteligenta%20emotionala%20lb%20romana.pdf

Bibliografie:

- Knapp, S. J., Gottlieb M. C., Handelsman, M.M. (2015). *Dileme etice în psihoterapie – abordări pozitive ale procesului decizional*. București: Editura 3;
- Ștefan C. A., Kallay, E. (2010). *Dezvoltaea competențelor emoționale și sociale la preșcolari: ghid practic pentru părinți*. Cluj Napoca: Editura ASCR.

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

Prof. Terecoasa Alice
Școala Gimnazială Gura Vîtioarei

În ultimii ani s-a observat o creștere mare a numărului de elevi cu cerințe speciale, și nu mă refer doar la cei cu dezabilități grave, ci și la copii care, constrânși de societate, nu pot ține pasul cu o educație de calitate sau sunt victime ale unor comunități care nu-i apreciază și nu-i valorizează. Prin urmare, integrarea lor în școlile de masă, a devenit o constantă a vremurilor actuale. Rolul profesorului s-a extins și a devenit primordial în integrarea tuturor copiilor cu astfel de probleme. Fiecare relație elev-profesor, dar și părinte se consolidează printr-o colaborare permanentă, reciprocă și adaptabilă pe tot parcursul actului educațional. De aceea, trasarea unui plan de acțiune este necesar în vederea stabilirii unor obiective clare, coerente, necesare formării unor competențe adecvate.

Exemplu de dizabilitate:

Persoanele cu sindromul Asperger au, de obicei, un nivel ridicat de inteligență, însă întâmpină dificultăți în interacțiunea socială și comunicare cu ceilalți, lucru care generează anxietate și confuzie. Deși au o inteligență peste medie, majoritatea adulților cu sindromul Asperger prezintă întârzieri cognitive sau ale abilităților lingvistice, simptome care afectează semnificativ viața de zi cu zi.

1. Simptome emoționale și de comportament

- Comportamente repetitive.
- Incapacitatea de înțelegere a emoțiilor celorlalți.
- Concentrare exclusivă pe propria persoană.
- Răspuns emoțional exagerat.
- Răspuns anormal la stimulii senzoriali.

2. Simptome legate de comunicare

- Dificultăți sociale
- Dificultăți de vorbire
- Abilități verbale excepționale
- Abilități nonverbale mediocre sau sub medie

- Lipsa cvasi-totală a contactului vizual

3. Alte simptome

- Lipsa îndemânării
- Prezența obsesiilor

Cauza exactă a apariției acestei afecțiuni este necunoscută. Se presupune că există un cumul de factori care provoacă o schimbare în dezvoltarea creierului, precum factorii ereditari, alături de cei de mediu.

Activități

Propun activități educative, motivaționale și terapeutice:

-vizionarea unui filmuleț educativ: *Fetița și Picătura*,

<http://opovestemagica.blogspot.com/2017/03/fetita-si-picatura.html>,

pentru a înțelege cum se simte o persoană care, deși încearcă să comunice, nu poate fi auzită.

- vizionarea poveștii *Fetița cât un bob*, <https://opovestemagica.ro/2018/05/17/fetita-bob/>, despre iubire și transformare (povestea pleacă de la un bob stricat și nedemn care în realitate era o sămânță care nu crescuse încă și care avea nevoie doar de un pământ bun cu iubire), pentru a conștientiza că fiecare dintre noi ne transformăm / ne construim, pentru ca procesul să fie în direcția potrivită fiind nevoie de iubire, apreciere, susținerea celor din jur.

-vizionarea a unei povești terapeutice și motivaționale precum *Trandafirul încăpățânat*, <https://opovestemagica.ro/2016/05/27/trandafirul-incapatanat/>, despre puterea interioară pe care fiecare copil o poate găsi pentru a-și urma visurile, atunci când este înconjurat de iubire, acceptare și încredere.

Strategii de învățare

- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;
- tratarea diferențiată;
- metode activ-participative și practice (jocul de rol, jocul didactic, *Explozia stelară*, *Ciorchinele*, *Cubul*, *Turul galeriei* etc. - adaptate);
- ancorarea de interesele copilului, hobbyurile lui, activitățile extrașcolare, pentru motivare.

Resurse

- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat;
- mijloace de predare/învățare multisenzoriale și distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace IT (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/reviste cu imagini;
- fișe cu scheme de fixare;
- resurse educaționale deschise;
- planșe tematice afișate permanent în clasă etc.

Evaluare

- observarea sistematică a comportamentului;
- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);
- autoevaluarea, dacă e cazul;
- aprecieri verbale;
- fișe de observare a comportamentului, a progresului.

Importanța activității de voluntariat la Asociația PROVITA

Prof. Itin. Dumitru Daniela

Voluntariatul este o activitate în care fiecare se poate implica și din care fiecare poate beneficia. În activitatea de voluntariat pe care o desfășor din proprie inițiativă la PROVITA Valea Screezii, copii sunt în centrul atenției mele. Orice activitate pe care o desfășor gravitează în jurul copiilor, interesul lor este primordial.

Voluntariatul întărește legătura profesor elev iar iubirea pentru copii mă călăuzește la fiecare pas.

Ca profesor itinerant și voluntar la această asociație am încercat să cercetez eficiența cadrului didactic de sprijin, pe de o parte în legătură cu procesul de stimulare cognitivă, iar pe de alta în legătură cu dezvoltarea comportamentelor sociale ale copiilor cu tulburări de învățare integrați în învățământul de masă.

Prin munca mea de voluntariat rezultatele școlare ale elevilor au fost pe măsura așteptărilor întrucât activitățile desfășurate sunt menite să dezvolte și mai mult comportamentul social și educațional al elevilor.

Am încercat să elaborez un mod de învățare și determinare a elevilor cu C.E.S. și a celorlalți elevi să participe la diferite activități școlare de curățenie și de joacă, prin care elevii devin utili și încântați. Fericirea din ochii copiilor de câte ori trăiesc un moment care îi încântă este pentru mine încă o dovadă a implicării directe în această activitate.

Copiii își pot demonstra abilitățile independente și să le stimuleze abilitățile necesare unor activități productive care pot include responsabilitatea pentru finalizarea sarcinilor, punctualitatea, îngrijirea și socializarea cu ceilalți. Dezvoltarea inteligenței emoționale, o viață armonioasă plină de generozitate, implicare și responsabilitate sunt trăiri pe care le recunosc în activitatea mea de profesor voluntar la Asociația PROVITA.

Rolul Profesorului de sprijin în acordarea asistenței educaționale specializate copiilor cu CES

Prof. itinerant/de sprijin Chiroiu Ionidia- Elena

La fel cum copacul are nevoie de razele calde ale soarelui, de stropii de ploaie, de un sol fertil și un grădinar priceput pentru ca vara ramurile sale să fie pline de fructe dulci și zemoase și elevii noștri au nevoie din partea noastră de mângâiere, înțelegere și multă atenție. Noi, cadrele didactice, suntem grădinarii și vedem în fiecare elev un copăcel care se dezvoltă și își întinde ramurile spre cerul albastru.

Educația incluzivă implică asumarea de noi roluri de către toți actorii procesului de învățământ. Pentru ca școlile obișnuite să facă față provocărilor legate de inserția copiilor cu CES, personalul didactic trebuie să beneficieze de sprijin în activitatea la clasă.

Experiența didactică permite armonizarea rolurilor învățătorului de la clasă în noul context al educației integrate, cu ceilalți membri ai echipei de lucru: profesorul de sprijin, logopedul, părintele, medicul, asistentul social și directorul școlii.

Alternativă a învățământului special, educația integrate permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilități reale de recuperare și reintegrare, care altădată ar fi fost orientați către școala specială.

** Cui se adresează profesorul de sprijin?*

La nivelul școlilor de masă, serviciile educaționale specializate sunt asigurate de către cadrele didactice de sprijin. Activitatea profesorului de sprijin este strâns legată de activitatea cadrelor didactice și, împreună, aceștia încearcă să alcătuiască un plan de intervenție pentru elevul cu nevoi educaționale speciale.

Profesorul de sprijin este prezent în viața școlară a copilului, alături de învățători și profesori, astfel încât fiecare elev să depășească mai ușor greutățile ivite în procesul de învățare.

Profesorul de sprijin are un rol major în optimizarea procesului educațional din clasele unde se derulează învățământul integrat.

Elevii cu cerințe educaționale speciale beneficiază de acest serviciu pe durata învățământului preșcolar și pe întreaga perioadă a școlarizării.

Profesorul de sprijin este o persoană pregătită în domeniul educației speciale și care, împreună cu educatorul/profesorul din școala de masă, formează o echipă omogenă, responsabilă de procesul învățării elevilor din școala pentru diversitate. Pentru marea majoritate a elevilor clasei, profesorul care predă o disciplină respectă un anumit standard privind conținuturile și modul de comunicare a acestora către elevii clasei, standard cerut de programa și manualele acelei discipline.

Potrivit prevederilor Ordinului nr. 5574/2011, profesorul de sprijin este : „ cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu CES integrate în unitățile de învățământ de masă, în colaborare cu toți factorii implicați.”

Profesorul itinerant/de sprijin:

- colaborează cu comisia internă de evaluare continuă din școală în vederea preluării informațiilor privind evaluarea și planul de servicii personalizat al elevului cu CES integrat în învățământul de masă;

- colaborează cu întreg corpul profesoral al unității de învățământ în vederea realizării unei inserții eficiente în colectivul școlii;

- elaborează și realizează, în parteneriat cu profesorii de la clasă, programul de intervenție personalizat, participă la adaptarea curriculumului;

- colaborează cu profesorii de la clasele în care sunt integrați elevi cu CES în vederea stabilirii unor modalități de lucru adecvate;

- consiliază familiile elevilor care beneficiază de servicii de sprijin;

- efectuează evaluarea periodică a dezvoltării elevilor cu CES și operează modificări în programul de intervenție specializată.

Scopul activității cadrului didactic de sprijin este dezvoltarea și promovarea asistenței educaționale a copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale asigurând progresul în dezvoltarea copilului/elevului, compensarea și remedierea dificultăților de învățare.

**Competențele cadrului didactic de sprijin:*

1. Identifică nevoile de sprijin în clasele de elevi. Identificarea se face la solicitarea cadrului didactic care resimte nevoia sprijinului din proprie inițiativă;

2. Organizează întâlniri de tatonare cu grupul țintă de copii cu CES în alt cadru decât clasa, în scopul cunoașterii personalității acestora și identificării cauzelor care determină impasul educational;

3. Evaluează potențialul de învățare al grupului de copii, stabilind competențele și dificultățile (puncte forte și slabe), precum și nivelul acestora în domeniile:

- nivelul percepției vizuale și auditive;
- limbajul oral: vocabular, tulburări de pronunție, înțelegere, evocare;
- grafie - lexie; motricitate și praxie;
- memorie vizuală, orientare spațio-temporală, atenție;
- abilități simbolico-matematice, rezolvare de probleme;
- nivelul inteligenței și ritmul de lucru.

4. Stabilește obiectivele intervenției/sprijinului și pașii de realizare;

5. Solicită sprijinul și colaborarea specialiștilor (psihologi, logopezi, medici, etc.);

6. Organizează și susține acțiuni de consiliere a cadrelor didactice cu privire la copii cu CES;

7. Colaborează și se consultă cu învățătorul/profesorul clasei oferind și solicitând informații cu privire la integrarea acestor copii în clasă;

8. Consiliază cadrul didactic în vederea evitării marginalizării copiilor cu CES și a adoptării unei atitudini pedagogice pozitive care pot fi folosite în dezvoltarea motivației pentru învățare;

9. Realizează întâlniri cu părinții pentru responsabilizarea familiei în actul recuperării/reabilitării;

10. Stabilește împreună cu membrii echipei PSP (planul de recuperare/reabilitare);

11. Evaluează și readaptează PEI în raport cu evoluția copiilor;

12. Elaborează PEI în funcție de competențele copilului și de dificultățile sale și stabilește prioritățile de acțiune pe secvențe de timp;

13. Colaborează cu învățătorul/profesorul clasei stabilind strategii și modalități de lucru pentru adaptare;

14. Propune modalități de lucru individualizate pe anumite secvențe de predare/învățare;

15. Desfășoară activități de intervenție recuperatorie unde schimbă modalitatea de învățare (folosește alte tehnici și procedee de învățare);

16. Participă la procesul de predare/învățare ca asistent, observator, consultant, factor catalizator pentru elevi;

17. Predă în echipă cu învățătorul/profesorul clasei anumite secvențe de învățare;

18. Desfășoară activități cu un grup de elevi sau individual propunând copiilor secvențe de învățare pe care să le poată realiza cu succes pentru a le trezi interesul și motivația pentru învățare și încrederea în forțele proprii;

19. Orientează copiii spre alte servicii de specialitate din comunitate.

În exercitarea funcției, cadrul didactic de sprijin respectă următoarele principii:

- interesul superior al copilului;
- nondiscriminării;
- abordării individualizate;
- flexibilității;
- confidențialității;
- cooperării și parteneriatului socio-educational.

**Principalele instrumente ale profesorului de sprijin sunt:*

- *Adaptarea curriculară* – corelează conținuturile curriculumului național cu posibilitățile elevului cu CES, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia;

- *Programul de intervenție personalizat* – instrument de proiectare și implementare a activităților educațional-terapeutice, folosit pentru eficientizarea activităților de intervenție;

- *Teste de evaluare diferențiată, lucrări și teze adaptate la nivelul de dezvoltare a copilului.*

**Avantajele intervenției profesorului de sprijin:*

1. Menținerea elevilor cu CES în clasă, pentru evitarea perturbării activităților din clasă sau din școală;
2. Evitarea stigmatizării, etichetării și discriminării elevilor cu CES;
3. Familiarizarea cadrelor didactice din învățământul obișnuit cu metode specifice de învățare pentru elevii cu CES;
4. Implementarea de tehnici specifice de gestionare a comportamentelor dificile ale elevilor cu CES;
5. Dezvoltarea unui bun dialog între școală, echipa terapeutică și familie.

În concluzie, putem spune că în procesul de transformare a școlilor în școli incluzive, profesorul itinerant/de sprijin joacă un rol ce reprezintă o combinație între un profesor consultant și un tutore pentru elevii cu cerințe speciale incluși în programe de integrare. Un asemenea cadru didactic acționează într-una sau mai multe școli dintr-o comunitate/zonă bine delimitate și asigură consilierea necesară pentru cadrele didactice de la școala obișnuită,

evaluarea curriculară, precum și participarea directă la procesul instructiv-educativ al copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Bibliografie:- ORDIN Nr. 5574 din 7 octombrie 2011 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educational pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă

Arta în educație

Prof. Itin. Diță Iris Ionelia

Educație prin artă: pictură, sculptură, design, grafică, arhitectură, fotografie, fashion, teatru, actorie, film, dans și muzică... Care dintre aceste domenii artistice ți se potrivește?

Știai că practicarea oricărei forme de artă aduce cu sine dobândirea de noi aptitudini? În plus, ajută la dezvoltarea personală și la sporirea încrederii în sine.

Ce înseamnă educație prin artă?

Educația prin artă reprezintă modul sigur de a descoperi de la cele mai fragede vârste sensibilitatea, aptitudinile și personalitatea copiilor și de a face mai prietenos conceptul de educație prin intermediul artelor vizuale, a muzicii, a teatrului și a dansului.

Terapia ocupațională – Lucrul manual reprezintă o ocazie minună-tă de a petrece timpul în mod plăcut și de a ajuta copilul să își dezvolte îndemânarea și simțul creativ.

Micile lucrări pot fi oferite cadou rudelor, prietenilor, cunoștințelor, cu diferite ocazii: zile de naștere, Ziua Mamei, Crăciun sau Paște.

Ce poate să bucure mai mult o bunică decât un dar făcut de mâna nepotului sau nepoatei? Oricât de mic sau stângaci realizat ar părea, este un dar din suflet.

Creațiile pot fi folosite și pentru a decora casa de Crăciun, Paște sau zile aniversare; pot fi transformate în felicitări sau hârtie de ambalaj sau pot fi păstrate ca atare în caietul de amintiri al copilului.

De asemenea pot fi expuse în camera lui ca o colecție de obiecte neprețuite.

Consider că la copii timizi sau cu cerințe educative speciale, o construcție realizată de propriile lor mâini le poate determina o încredere majoră în propriile lor posibilități.

Astfel putem dezvolta la toți copiii aptitudinile lor practice și de asemenea, simțul lor estetic.

Am observat în munca noastră de zi cu zi cât este de importantă inițiativa de a construi, de a meșteșugi o lucrare bine aleasă.

Timpul petrecut pentru a construi câte ceva împreună cu copiii are o foarte mare importanță.

Aceste activități stimulează imaginația și autodisciplina, dezvoltă coordonarea dintre ochi și mâini, dau încrederea de sine, cultivă interesul pentru explorare, încurajează munca în echipă.

Eu cred că lumea copilăriei e stăpânită de domeniul creației.

„Mai artist decât copilul, cred că nu e nici un artist în lume. Să ai o inimă să-l simți și minte să-l pricepi.”, spunea profesorul Ion Drăgan.

Uneori avem nevoie de curaj ca să recunoaștem că un copil vede lucrurile cu mai multă fantezie decât noi adulții.

Aceste lucrări de realizare /confecționare/construcție aduc bucurii copiilor, le stimulează dorința de a realiza lucruri frumoase, dar mai ales le dezvoltă această fantezie creatoare . Ele dau frâu liber imaginației fiecărui copil și creează o bună dispoziție . Lucrările manuale au o puternică influență asupra dezvoltării copiilor, atât pentru câștigarea deprinderilor mînuirii obiectelor, dar mai ales pe plan spiritual, cognitiv și afectiv.

La acești copii speciali o „operă” realizată de mâinile lor „dibace” poate spori încrederea în forțele și posibilitățile proprii. Bogăția de forme și culori a obiectelor pe care le execută contribuie la educarea bunului gust și face ca ei să nu devină simpli admiratori pasivi ai acestora ci să aibă o atitudine creatoare.

ACTIVITATE

E primavara! Din nou! Miracolul anotimpului primăvara se vede la orice pas. Frunzele copacilor au înverzit, florile au înflorit, un tablou de culori ni se înfățișează la fiecare pas. Natura a renascut, și o dată cu ea explozia florală ce ne oferă un spectacol de lumină și culoare nemaivăzut și nebănuț. Parcă la fiecare pas ne zâmbeste o lealea, o zambilă , o narcisă și multe alte minunate flori.

Ne strigă parcă și ne spun: „Piviți-ne frumusețea trecătoare !”
Aș vrea să împărtășesc bucuria mea și copiilor integrați cu care lucrez. Toate acestea m-au convins ca în cadrul orei de terapie ocupațională, să proiectez activitatea: Darurile primaverii „Aranjamentul floral”.

Fie că sunt personalizate, din flori naturale sau nu, accesoryzate divers, rustice sau în culori vesele, aranjamentele florale create special dau o notă unică fiecărui eveniment.

Ikebana este tehnica artistică de aranjare a florilor după anumite principii, arta tablourilor vii, este concretizarea cea mai reprezentativă a cultului pentru frumos, prezent de-a lungul istoriei în universul spiritual. S-a conformat întotdeauna, față de celelalte arte, și pretutindeni situațiilor noi impuse de evoluția simțului estetic. Ikebana este aducerea vieții vegetale la dimensiunile unei încăperi, unei vase. Elementele florale dintr-un aranjament sunt puse în vază cu intenția transpunerii lor într-o nouă viață, încercându-se recrearea universului lor natural.

Aranjarea florilor este o expresie a vitalității, a competiției neînterupte dintre viață și moarte, o artă încărcată de simboluri care a devenit o parte indispensabilă a interioarelor .

Plăcerea pentru aranjarea florilor caută să exprime pacea sufletească, echilibrul din natură și al naturii cu omul. În aranjamentul florilor se urmaresc câteva reguli specifice și necesare cum ar fi forma imperfectă, neregularitatea, înfățișarea simplă, săracă, dar în același timp

delicăță și fragilă. Potrivit unei anumite concepții estetice, aranjamentul nu trebuie să copieze natura, ci să o corecteze. Sunt folosite tulpini, ramuri desfrunzite, frunze cu un contur deosebit, flori viu colorate. Aranjamentul simplu este preferat în locul unui buchet bogat.

Asimetria este absolut necesară pentru ca un aranjament Ikebana să fie atractiv.

Simbolurile trecerii timpului au o mare importanță în această tehnică. Nici un aranjament nu este acceptat dacă nu sugerează acest lucru. Aranjamentele diferă în funcție de anotimp, precum și de perioadele vieții omului. Trecutul este simbolizat de plante înflorite și frunze uscate, prezentul - de flori întredeschise și frunze verzi, iar viitorul este simbolizat de boboci de floare. Bogația aranjamentului variaza și ea în funcție de anotimp. Dacă primavara și vara aranjamentul este bogat, iarna el va fi mai sărac și fără strălucire.

Să lăsăm copiii să creeze, căci acesta este verbul cu care operează la multe din activitățile de la clasă. În cadrul acestor activități se îmbină cât mai armonios utilul cu plăcutul, copiii construind noi produse utilizând toate formele de activitate: jocul, învățarea, munca și creația, înțelegerea mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia. Vă mulțumesc și vă invit să întâmpinați alături de noi miracolul renașterii naturii!

Stimularea motivației pentru învățare la elevii cu CES în perioada pandemiei

Motto:

„O motivație corectă este mai puternică decât forța!” (James Garfield)

Profesor itinerant și de sprijin Cătănescu Elena Georgiana, CSEI – Vălenii de Munte

Profesor itinerant și de sprijin Urlețeanu Magdalena Nicoleta, CSEI- Vălenii de Munte

1. Ce este motivația?

„Prin intermediul de motivație definim o componentă structural-funcțională specifică a sistemului psihic uman , care reflectă o stare de necesitate în sens larg.” (M.Golu)

Motivația este considerată de psihologi ca fiind principalul resort intern al eforturilor omului de a se perfecționa prin învățare. Pentru a stimula dezvoltarea copilului, educația îi formulează noi cerințe, care prin gradul lor de dificultate se situează în „zona proximei dezvoltări”. (Vîgotski, L.S.)

Prin motivație înțelegem totalitatea mobilurilor interne ale conduitei ,fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte. (Al. Roșca). Motivația reprezintă ansamblul factorilor dinamici care determină conduita unui individ. (Sillamy)

2. Funcțiile motivației:

- a) Funcția de activare internă difuză și de semnalizare a unui dezechilibru fiziologic sau psihologic (specifică trebuințelor);
- b) Funcția de mobil sau factor declanșator al acțiunii (specifică motivelor);
- c) Funcția de autoreglare a activității
- d) Funcția de energizare și stimulare (oferă omului energie).

3. Structuri motivaționale: 1.Trebuințe, 2.Motive, 3.Interese, 4.Idealuri, 5.Convingeri, 6.Concepția despre lume și viață

4. Formele motivației : În funcție de stimulii care acționează – Motivație pozitivă-Motivație negativă – În funcție de mecanismele psihice în care își are originea; Motivație cognitivă - Motivație afectivă – În funcție de sursa generatoare; Motivație intrinsecă - Motivație extrinsecă.

Motivația și Performanța:

Motivația și randamentul profesional sunt în stransă legătură cu satisfacția pe care o are individul în legătură cu profesia aleasă și-l ajută la accesarea resurselor interne și externe în îndeplinirea scopului propus.

Fiecare individ își dorește să facă o carieră într-un domeniu în care să muncească cu plăcere.

Performanța școlară reprezintă un indicator pentru nivelul de pregătire al elevilor dintr-o instituție de învățământ. Elevii participă la competiții la nivel local, județean, național, și internațional, arătând o competitivitate deosebită. O relație specială între profesor și elev determină o performanță școlară deosebită, dar și dezvoltarea elevului și deschiderea orizontului către un domeniu stabil de viitor.

Lipsa de motivație și urmările acesteia :

De cele mai multe ori, lipsa de motivație în învățare duce la o consecință nefericită, aceea a abandonului școlar. Din cauza lipsei de motivație și a lipsei de susținere din partea persoanelor avizate, respectiv părinți, profesori, în România rata abandonului școlar este în creștere, iar domeniul de ocupare profesională al celor ce aleg această variantă este sectorul primar al forțelor de muncă, acela al agriculturii și muncii necalificate.

Motivația aduce determinare și crește nivelul calitativ a tot ceea ce se produce pentru omul de viitor.

Ca sistem deschis, autoreglator, omul se află în permanentă interacțiune cu mediul, cu semenii săi, cu situațiile prin care trece, chiar cu sine în autoinstruire, autoeducație. Ceea ce se suprapune peste reactivitatea înăscută și spontană, prin întărire ori repetare devenind achiziție de permanență relativă, poate fi considerată ca învățare.

Învățarea presupune o modificare în comportament datorată experienței trăite de subiect, ca răspuns la influențele mediului, schimbare cu valoare adaptativă, care îi conferă individului o mai mare capacitate de acțiune asupra mediului său în care trăiește și acționează.

Învățarea umană este un proces complex care acoperă un spectru larg de fenomene și angajează întreaga personalitate.

La întrebarea „Ce înțelegem prin învățare? ”, cele mai multe dintre răspunsuri s-au rezumat la descrierea condițiilor în care acest proces se produce, altele, mult mai restrânse, s-au îndreptat spre evidențierea mecanismelor interne pe care le antrenează. Constatarea o regăsim în lucrările care abordează învățarea școlară. Aici învățarea nu este abordată în sine, exclusiv cu ajutorul unor tehnici experimentale de laborator; din contră, această formă a învățării este abordată într-o situație naturală, chiar dacă ea este declanșată și urmărită de cercetător într-o succesiune, pe care o impune viața școlară. Evident că într-o asemenea ipostază preocuparea specialiștilor este

orientată în direcția descrierii condițiilor favorabile de desfășurare a procesului învățării, animați fiind de o țintă clară, cea a sporirii eficienței sale pedagogice.

Psihologic, învățarea reprezintă un mod de asimilare a cunoștințelor și de formare intelectuală, emoțională, de elaborare a conștiinței, deprinderilor și comportamentului social cult, o modalitate de constituire a personalității, de regenerare, dar și de menținere a sa.

Cheia învățării o reprezintă deplina angajare a elevului în actul învățării, modificările comportamentale, producerea învățării propriu-zise fiind condiționată de noua experiență trăită sau dobândită, la un moment dat, de cel ce învață. O simplă citire a unei lecții din manual nu duce la învățarea ei, ci doar lectura activă, participativă, apelând la gândire și imaginație, care îndeamnă la reflecții personale, trăiri, se traduce într-un act de învățare.

Motivația cuprinde totalitatea motivelor ce activează comportamentul uman, motivul fiind aceea structură psihică ce duce la orientarea, inițierea, reglarea acțiunilor în direcția atingerii unui scop.

Prin acest concept se înțelege, după D. Vintilescu, „ansamblul factorilor interni ai personalității elevului care îi determină, orientează și susțin eforturile în învățare”.

Acești factori interni sunt motivele, adică acele cauze de ordin mintal-imagini, idei-care apar ca rezultat al reflectării în conștiința școlarului a obiectelor, situațiilor și cerințelor mediului și care intră în relație cu trebuințele sale. Ele se structurează în activitatea psihică a personalității ca noi trebuințe, sentimente, convingeri, interese, aspirații, idealuri etc., constituind sursă de energie și izvor de sensuri subiective pentru învățarea școlarilor.

Punctul plecării în procesul motivației îl reprezintă trăirea unor trebuințe, raportată la obiectele cu care poate fi satisfăcută

Motivația învățării școlare relevă pentru ce învață elevul, ce îl determină să „vrea să învețe”. Motivele învățării școlare sunt, prin urmare, condițiile interne ce declanșează, susțin și determină efortul de învățare.

Rezultatele învățării depind într-o mare măsură de existența unor motive care să orienteze și să susțină activitatea elevilor, precum și de genul și forța motivelor respective. Când elevul este condus de motive importante și puternice, rapiditatea și eficiența calitativă a învățării sporesc considerabil. În acest caz, elevul trăiește o mare plăcere în timpul învățării și se străduiește să învingă orice obstacole care apar în calea instruirii sale, renunțând la alte preocupări. Când însă motivele învățării sunt slabe sau lipsesc, atunci elevul învață fără plăcere, fiind silit la efort; apare în acest caz o rezistență conștientă sau subconștientă față de învățare.

Principiul stimulării și dezvoltării motivației pentru învățare

Inteligența emoțională este pusă în funcție și orientată spre anumite scopuri de factori emotivi-activi, motivaționali, ai personalității. Orice activitate umană, deci și activitatea de învățare, se desfășoară într-un câmp motivațional unde trebuie să fie optim. În principiul stimulării și dezvoltării motivației cognitive este necesar găsirea unor căi de trecere de la motivația extrinsecă la motivația intrinsecă, pentru evitarea demotivării școlare, pentru creșterea eficienței procesului de predare învățare, în acord cu opiniile lui Ausubel și Robinson (1981), adoptă următoarele aspecte psihopedagogice care contribuie la dezvoltarea motivației școlare:

- a) Acceptarea unui punct de vedere realist pentru aspectele reale ale motivației elevilor. Cadrele didactice trebuie să accepte că motivația extrinsecă și intrinsecă pot duce la creșterea randamentului școlar.
- b) Evaluarea motivelor învățării. În cazul în care unui elev nu i se poate capta atenția, interesul prin motivare extrinsecă. Cadrul didactic trebuie să evalueze structura și funcționalitatea sistemului motivațional, emoțiile, sentimentele cognitive ale elevului, conjugându-le cu sarcinile didactice.
- c) Dezvoltarea motivației cognitive contribuie la activarea potențialului intelectual al elevilor. Captarea atenției în rezolvarea sarcinilor școlare se bazează pe motivația pe termen scurt, în cadrul secvențelor de instruire, trezesc stimularea, dezvoltarea interesului cognitiv.
- d) Punerea în funcțiune a unui nivel adecvat al motivației. Eficiența optimului motivațional, diferă de la o persoană la alta în funcție de particularitățile sistemului nervos, de echilibrul temperamental și emotiv.

În cadrul strategiei învățării depline motivația optimă scurtează timpul necesar învățării, inclusiv la elevii cu ritm mai lent, în care se activează procesele cognitive și antrenează ritmul de învățare. Cadrul didactic prin strategia învățării depline, necesită învățământ diferențiat, pe baza cunoașterii elevilor clasei sub aspect motivațional, afectiv și atitudinal.

- e) Utilizarea învățării prin cooperare și a competiției, sprijină trebuința autoafirmării fiecărui elev și a grupului. În condițiile cerute de învățământul diferențiat, se antrenează și se dezvoltă trebuințele de performanță și nivelul de aspirației al elevilor, care sunt factori puternici generatori de motivație.

Profesorul reprezintă un deschizător de drumuri pentru clasa de elevi pe care o îndrumă. Acesta trebuie să stabilească relații de cooperare cu elevul, părinții și alți factori interesați ai societății,

raportându-se la cei pe care-i educă. Trebuie să fie conștient că nu educă numai la catedră sau în clasă, ci prin fiecare contact relațional cu copiii și părinții, desfășurând o muncă de creștere și dezvoltare, de direcționare și conducere.

A educa transformând informația în cunoaștere și cunoașterea în experiență, știindu-se că doar experiențele se înregistrează într-un mod deosebit în memorie și numai ele creează modificări masive, capabile să transforme personalitatea, a educa astfel nu este întotdeauna la îndemână, dar este posibil.

Suspendarea cursurilor survenită în martie din cauza Covid-19 ne-a pus în fața unei situații fără precedent, să ne organizăm în condiții extraordinare să susținem orele eminamente online. Au fost multe aspecte care au fost scoase la iveală pe care a trebuit să le gestionăm în situație de criză: infrastructură pentru predarea online, pregătirea digitală a cadrelor didactice, sprijinul instituțiilor cu autoritate în educație, situația elevilor și a familiilor acestora, implicarea părinților în actul didactic, și altele.

Folosirea tehnologiei la clasă creează noi dinamici între profesori și elevi. Elevii azi, nativi digitali, folosesc cu ușurință și intuitiv tehnologia și ajung, de multe ori, să ofere sprijin profesorilor cu diferite aspecte legate de tehnologie. În plus, tehnologia are o influență majoră și asupra modului în care elevii învață, se joacă, comunică sau socializează în aceste zile. Elevii de azi sunt nativi digitali, dar ei au nevoie să fie ghidați de profesori pentru a descoperi tehnologia ca un mijloc prin care pot învăța mai ușor, pot accesa resurse de învățare la care altfel nu ar avea acces, pot explora lumea înconjurătoare dincolo de limitele clasei. În era digitală de astăzi, responsabilitatea profesorului merge dincolo de a preda doar elementele de bază ale cititului, scrisului, matematicii și științei. Profesorii au responsabilitatea să pregătească elevii cu abilitățile și cunoștințele caracteristice societății în care ei vor trăi ca adulți, și înțelegând că vor avea nevoie să reușească într-o societate care devine extrem de tehnologică și bazată pe informații.

Ce face profesorul ca facilitator al învățării?

- Ghidează elevii cum să învețe singuri
- Motivează elevii să-și dezvolte gândirea critică
- Susține elevii să își stabilească propriile obiective de învățare și îi ghidează în propriul proces de învățare
- Încurajează munca în echipă și colaborativă

- Oferă feedback/feedforward și creează spații sigure în care elevii să ofere să primească feedback/feedforward
- Folosește metode integrate de predare-învățare și aduce învățarea experiențială la clasă
- Ajută elevii să se perceapă chiar ei creatori de resurse
- Creează contexte pentru elevi să se dezvolte social și totodată să își dezvolte capacitățile de metacogniție
- Încurajează creativitatea și inovația
- Reflectă la propriul proces de învățare/dezvoltare și practica sa
- Creează contexte și oportunități de învățare ancorate în realitate, aplicabile în viața de zi cu zi.

Evoluția constantă în tehnologie pune și cadrele didactice în postura de a se familiariza cu tendințele recente și de a deveni mai abile în utilizarea unei varietăți de instrumente și abordări în practica lor.

Educația online presupune desfășurarea de activități astfel:

- SINCRO- cuprinde activități live, în care toată lumea este conectată în același timp, prin sisteme de conferință online cum este Zoom, Google Meet, Teams, etc.
- ASINCRO-sunt activități individuale ale elevului, pe care le primește prin platforme mai degrabă de instant messaging sau lăse virtuale: Whatsapp, Google Classroom, Edmodo, etc.
- ÎNVĂȚAREA ONLINE-este educația care are loc pe internet, este denumit „e-learning(e-învățare)” prin alți termeni. Cu toate acestea, învățarea online este doar un tip de „învățare la distanță”-termenul umbrelă pentru orice învățare care are loc la distanțăși nu într-un mod tradițional în clasă.
- ÎNVĂȚAREA MIXTĂ SAU HIBRID (BLENDED LEARNING)-reprezintă orice combinație de predare-învățare tradițională față în față cu predare-învățare online.
- ÎNVĂȚAREA LA DISTANȚĂ ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ-reprezintă o trecere temporară a predării-învățării la un mod alternativ din cauza circumstanțelor de criză.

Pornind de la aceste moduri de desfășurare a educației online sunt esențiale **trei tipuri de interacțiuni** avute în vedere atunci când proiectăm experiențe de învățare online și mixte:

- ✓ Interacțiunea elevilor cu cadrele didactice

- ✓ Interacțiunea elevilor cu conținutul
- ✓ Interacțiunea dintre elevi

În calitate de profesori, putem apela la o multitudine de opțiuni digitale și tehnologice pentru a ajuta elevii cu cerințe educative speciale să fie și mai activi la clasă. Dar aceasta presupune să vedem tehnologia nu numai ca un mijloc de transfer de cunoștințe, ci și să o utilizăm ca pe un instrument care oferă elevilor control și responsabilitate asupra propriei sale învățări.

Bibliografie:

- Psihopedagogie specială/Modele de evaluare și intervenție de Adrian Roșan
- Fundația Noi Orizonturi, Maria Butyka, Laura Borbe, Ghidul Făcut și Învățat- Ghid pentru reflecție
- Introduction to Online and blended teaching, Curs Online platforma EDX
- Cercetare stiluri de învățare

Importanța artelor în dezvoltarea integrală a copilului

Prof. Itin. Ene Sanda Monica- C.S.E.I. Vălenii de Munte

Copiii le place în mod natural arta – pictură, desen, muzică, teatru și modelaj. Din păcate, atunci când școlile sunt nevoite să reducă din bugetul stabilit, artele sunt de obicei primele la care se renunță. Fiziologic, creierul uman este format din două părți, emisfera stângă și emisfera dreaptă. Partea stângă este folosită în gândirea logică și procesele analitice. Aceasta este stimulată în timpul activităților școlare care constau în matematică, lectură și știință. Emisfera dreaptă este folosită în percepția emoțională, intuiție și creativitate. Acest aspect rămâne oarecum descoperită pentru că desi pachetul educațional conține artele ca materie, este totuși considerate mai mult ca fiind un opțional.

Iată doar o parte din beneficiile pe care artele expresive le oferă copiilor:

-Creativitatea. Artele permit copiilor să transmită cu maimultă ușurință decât o face matematica sau știința. După cum spune Washington Post, într-un program de arte, copilul are posibilitatea să recite un monolog în 6 moduri diferite, de a picta un tablou care reprezintă o amintire, sau de a compune un nou ritm pentru o secvență muzicală. Când copiii au exercițiul gândirii creative, acesta va deveni modul lor natural de exprimare liberă acum cât și în cariera lor viitoare.

-Abilitățile motorii. Multe dintre mișcărilor implicate în artă, cum ar fi ținerea unei pensule sau desenarea cu un creion, sunt esențiale pentru creșterea abilităților motorii fine la copiii mici. La vârsta de trei ani ar trebui să contureze un cerc și să folosească foarfecele de siguranță. În jurul vârstei de patru ani, copiii reușesc să deseneze un pătrat și încep să taie linii drepte cu foarfeca. Toate acestea îi vor dezvolta dexteritatea pentru scris.

-Dezvoltarea limbajului. Pentru copiii preșcolari, arta le oferă oportunități de a învăța cuvinte noi pentru culori, forme și acțiuni. În școala primară, elevii pot folosi cuvinte descriptive pentru a discuta despre propriile creații și emoțiile experimentate prin diferitele stiluri de artă.

-Luarea deciziilor. Potrivit unui raport stabilit de către americani pentru opționalul de Arte, educația artistică întărește rezolvarea problemelor și gândire critică. Experiența de luare a deciziilor și posibilitatea de a alege în cadrul procesului de creație, transmite copilului pe viitor faptul că orice situație nou întâlnită are și o rezolvare. „Dacă ei explorează, gândesc și experimentează idei noi, atunci creativitatea are o șansă să înflorească „, spune MaryAnn Kohl, un educator de arte și autor a numeroase cărți despre educația artistică la copii.

-Învățarea vizuală prin simboluri. Desenul, sculptura cu lut și colajul dezvoltă abilitățile vizual-spțiale, care sunt importante în timpurile noastre. Chiar copii mici știu cum să opereze un telefon inteligent sau o tabletă, ceea ce înseamnă că, înainte de a putea citi, copiii sunt preocupați de informațiile vizuale. Aceste informații constau în indicii pe care le primesc de la imagini sau obiecte tridimensionale din mass-media și cărți. Copiii le este benefic să știe mai multe despre lume și altfel decât prin text și numere. Educația artistică învață elevii cum să

interpreteze, să critice, să folosească informațiile vizuale și cum să facă alegeri bazate pe ea. Cunoștințele despre artele vizuale, cum ar fi simbolismul grafic, este deosebit de important în a ajuta copiii să devină consumatori inteligenți și să navigheze într-o lume plină cu logo-uri de marketing.

-Inventivitatea. Când copiii sunt încurajați să se exprime și să își asume unele riscuri prin procesul artistic, aceste provocări dezvoltă sentimentul de inovare, care va fi important în viața lor de adult.

„Societatea noastră are nevoie pentru a avansa, de persoane inventive care caută noi modalități și îmbunătățiri, nu doar de oamenii care pot urma un traseu deja stabilit.”, spune Kohl.

„Arta este o modalitate de a încuraja procesul și experiența de a gândi și de a face lucrurile mai bine !”

-Colaborarea. Multe dintre formele de artă, cum ar fi colajul, teatrul și modelajul, unde se necesită munca în echipă. Ei pot să-și distribuie materialele și responsabilitățile pentru a atinge scopul lor comun. Copiii învață care este contribuția lor la grup ca și parte integrantă a succesului, chiar în cazul în care nu dețin de fiecare dată rolul principal.

“ Mi-au trebuit patru ani ca să ajung să pictez ca și Raphael, dar o viață întreagă să pictez precum un copil”-Pablo Picasso.

Urmați sugestiile următoare pentru a include cât mai mult artele în dezvoltarea copiilor :

-Asigurați-vă întotdeauna că sunteți aprovizionați cu materiale accesibile copilului – hârtie, pensule, tempera sau acrilice, creioane colorate etc.

-Sărbătoriți opera de artă a copilului – alegeți un loc special unde se pot expune desenele lor sau le puteți păstra într-un dosar. În acestfel, copilul simte despre creația lui că este importantă. Tot ceea ce crează face parte din el. De aceea acceptați proiecțiile materializate de către copil prin desen, colaj, pictură, construcție, poveste, cântec.

-Citiți cărți – Întrebați profesorul sau educatorul pentru a vă putea sugera diverse cărți despre artiști și arte.

-Observați obiectele artistice din jurul vostru – mergeți la muzee, concerte, teatru sau operă . Observați arta, chiar și în parcuri, metrou și spații deschise. Începeți o conversație despre ceea ce vedeți.

-Bucurați-vă de artă la domiciliu – împărtășiți-vă abilitățile artistice și interesele cu copilul dumneavoastră.

Bibliografie-Surse online

<http://www.raisesmartkid.com/3-to-6-years-old/4-articles/33-benefits-of-arts-to-kids>

<http://www.aelitaandre.com/>

[http://www.pbs.org/parents/education/music-arts/the-importance-of-art-in-child-](http://www.pbs.org/parents/education/music-arts/the-importance-of-art-in-child-development/)

[development/](http://www.pbs.org/parents/education/music-arts/the-importance-of-art-in-child-development/)

Joc și învățare în era digitală

Prof. itin. și de sprijin Ioniță Raluca-Florinela,

CSEI, Orașul Vălenii de Munte

Sistemele educaționale au fost evaluate, regândite, schimbate și revizuite extensiv de-a lungul ultimelor decenii. În cadrul acestui amalgam de inițiative și experimente, o nouă generație a adoptat tehnologia și a dezvoltat noi strategii de trai și învățare, iar acestea diferă foarte mult de cele ale fostelor generații, încât putem spune că un actor total nou își face apariția pe scena schimbării educaționale.

Nativii digitali sunt acele ființe umane care au folosit tehnologia modernă încă de la o vârstă fragedă. Adică, utilizarea tehnologiei a fost prezentă în viața lor încă din copilărie. Ei nu au trecut printr-un proces de adaptare la aceste obiecte în orice moment în viața lor adultă.

Acest termen este utilizat împreună cu cel al imigranților digitali, folosit pentru a se referi la cei care au trebuit să se adapteze tehnologiei la adulți. Ambii termeni au fost inventați pentru prima dată în 1996, dar au fost popularizați în 2001 de către consultantul educațional Marc Prensky. Principala diferență dintre nativii digitali ai imigranților digitali este că nativii s-au născut în era digitală. Imigranții s-au născut într-o altă epocă, dar tehnologia a devenit inevitabil parte din viața lor. Acest lucru face ca nativii preferă să comunice prin dispozitive digitale, în timp ce imigranții preferă să o facă față în față.

Valorile și comportamentul nativului digital ar trebui considerat o oportunitate de a ne ajuta să remodelăm viitorul educației. În loc să o percepem ca o amenințare și să-i neglijăm obiceiurile, am putea privi această generație ca pe o sursă de inspirație și de ghidare care ne-ar facilita modul de adaptare a sistemelor educaționale în scopul de a preîntâmpina societatea noastră viitoare.

Nativii digitali sunt oameni care, în copilărie, au folosit tehnologii cum ar fi internetul, computerele sau dispozitivele mobile pentru a comunica. O caracteristică comună a nativilor digitali este necesitatea de a folosi tehnologia oriunde s-ar afla. Accesul ușor la informații sau simplul fapt de a comunica folosind tehnologia mobilă

generează o dependență tehnologică pe care Prensky însuși a descris-o drept "singularitate", un proces care nu are nici o cale de întoarcere.

Oamenii crescuți ca nativi digitali nu iau, de obicei, lipsa tehnologiei de bună voie, mai ales într-un mediu educațional. Perspectiva asupra felului în care societatea, în ansamblul ei își schimbă felul în care învață, dar sub nicio formă nu dorește să excludă generațiile în vârstă de la potențialul unei noi educații. Este foarte puțin probabil ca nativii digitali să se adapteze la metodele educaționale tradiționale. Prensky spune că modul în care o persoană este crescută afectează modul lor de gândire, iar faptul că a fost expus la tehnologie, poate să fi modificat percepția lor educațională. Imigranții digitali trebuie să se adapteze schimbării și să utilizeze tehnologia în educație sau pot risca să piardă interesul studenților lor. Spre exemplu, dacă un profesor folosește metode convenționale (cum ar fi citirea directă dintr-o carte), este probabil ca un student digital nativ să nu funcționeze bine în clasă sau pur și simplu să nu acorde atenție profesorului.

Să învățăm jucându-ne! Copiii de azi sunt gânditori digitali, iar învățarea se schimbă datorită evoluției tehnologiei. Ne folosim creierul ca pe o unealtă de simulare. Omul este, prin natura sa, o creatură curioasă: căutăm lucruri noi, noi oportunități și noi metode de a ne îmbunătăți viețile. Adăugăm experiențe, dezvoltăm realități alternative sau abstracte și testăm soluții la probleme. Această abilitate de a recunoaște tiparele din experiențele noastre și de a ne îmbunătăți răspunsurile față de ele, este ceea ce numim „învățare”. Atunci când jucăm jocuri pe computer pretendem a ne cunoaște mediul și ne punem în aceeași situație de experimentare, utilizare a resurselor, iar procesul e același, tehnologia e cea care diferă. Nu avem încă încredere în tehnologie, iar copiii au. Pentru ei, e mai captivant un joc în care se schimbă rapid identitatea față de cel fizic, în care durează schimbarea costumului. Mintea devine un instrument de virtualizare în jocul cu realitatea. Există o schimbare a motivației pentru învățare: individual se specializează și contribuie mai mult către colectiv, copiii își folosesc conștiința de sine, autocontrolul și expresia de sine tot mai mult, își determină propriile scopuri de învățare, găsesc căi noi pentru a facilita învățarea.

O altă diferență majoră a unui nativ este că, spre deosebire de imigrant, nativul învață de obicei noi informații intuitiv, pentru că este întotdeauna expus noilor cunoștințe pe Internet. Pe de altă parte, imigranții s-au obișnuit cu învățarea logică, care este o abordare mult mai tradițională.

Prezența tehnologiei a făcut ca nativii digitali să nu se concentreze pe o anumită sarcină, ci mai degrabă să apeleze la „*multitasking*”. Ușurința de acces la unelte mărește capacitatea de concentrare, ceea ce generează schimbări comportamentale care afectează performanța academică dacă un profesor nu știe cum să se ocupe de acest lucru.

Dimpotrivă, imigranții digitali s-au obișnuit să se concentreze asupra unei singure sarcini la un moment dat, ceea ce le face mai ordonați într-un mod practic decât omologii lor nativi.

Comportamentul copiilor pentru învățare s-a schimbat, de aceea mulți dintre reprezentanții acestei generații afirmă că școala este „un loc în care înveți tot ceea ce nu ai nevoie în lumea reală”. Proiectarea școlii ar trebui să fie în concordanță cu dezvoltarea preconizată a societății. În ultima vreme, întâietatea educației formale a decăzut, deoarece asistăm la apariția învățării pe tot parcursul vieții și a educației informale, precum și a unor noi arii de învățare.

Ca principii de design general ce vin în sprijinul sistemului educațional am putea enumera următoarele repere, care nu se referă în mod specific la utilizarea tehnologiei informației și a comunicării, dar care se pot realiza cu mai mare ușurință când aceasta se utilizează (Veen și Jacobs, 2005).

1.Încrederea- prin contrast, școala tradițională nu are încredere în elev, îl evaluează mai ales din prisma deficiențelor, îl controlează mereu, fără accent pe realizările lui. Lipsa de încredere dintre profesori și elevi inhibă motivația și face învățarea dificilă.

2. Relevanța – copilul trebuie să aibă corespondențe cu realitatea lui, să înțeleagă la ce îl ajută diverse lucruri, modul în care copiii înțeleg că fenomene diferite sunt relaționate. Educația standard, care predă separat disciplinele de studiu, conduce la oferirea de cunoaștere în părți separate, de aceea copiii nu văd adesea că fenomenele sunt conectate.

3. Talentul – concentrarea pe talentul cuiva, nu pe golurile de umplut.

4. Provocare – profesorii trebuie să-și provoace elevii să descopere, să caute, să rezolve, astfel încât informația să poată fi reținută și procesele învățate. „Copiii se joacă pentru că jocul chiar îi provoacă!”

5. Imersiunea – este ceea ce copiii experimentează în jocurile pe calculator. Ei intră în lumi virtuale și devin parte din ele, sunt absorbiți de acest mediu de învățare,

cum este cazul resurselor multimedia. Jucându-se pe calculator sau uitându-se la televizor, copiii pot deveni comunicatori experimentați de limbă engleză.

6. Pasiunea – copiii care nu au pasiuni au nevoie de atenție specială și îndrumare pentru a o găsi, iar în cazul celor ce au deja o pasiune, aceasta trebuie consolidată.

7. Autodirecționare – Statutul profesorului este modificat, nu mai reprezintă autoritatea, ci a devenit mai degrabă îndrumător, facilitator, lăsând loc elevilor să-și asume responsabilitatea pentru propria educație. Azi, profesorul este înzestrat cu pasiune, implicare, aplică strategii centrate pe elev și apelează la metode activ-participative ce dezvoltă colaborarea și abilitatea de a lucra în grup. Vine cu plăcere la școală, dar însuflă și elevilor starea potrivită de a învăța împreună.

Și ceea ce reprezintă o adevărată atracție pentru elevii din toate timpurile-jocul-a căpătat în acest secol al informatizării noi și nebănuite valențe. Profesorul este obligat să includă printre uneltele sale jocul digital, utilizat în scopuri educaționale („serious games”, „game-based learning”).

Jocul didactic este un important mijloc de educație intelectuală, extrem de eficient și atractiv care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale copilului. Învățând într-un stil creativ, elevii devin creativi. În procesul de predare-învățare-evaluare, jocul didactic generează atractivitate, plăcere, destindere acolo unde altfel erau doar reguli, volumul temelor și dezinteres. Abordarea interdisciplinară în cadrul jocului este o activitate în care se îmbină sarcini didactice din domenii de cunoaștere diverse, într-o structură unitară axată pe învățare. Acestea imprimă activității didactice un caracter dinamic și atrăgător, induce o stare de bucurie care previne monotonia și oboseala și fortifică energiile intelectual-creatoare ale elevilor.

Învățarea pe bază de jocuri digitale este adesea bazată pe simulare, explorare sau/și joc de rol, având ca scop dorința de a depăși decalajul dintre teorie și practică. Activitățile integrate de tip STEAM facilitează accesul la cunoaștere. Prin jocul digital, copiii experimentează și explorează o problemă simulată într-o manieră pragmatică. Avantajul folosirii jocurilor de simulare în context educațional este acela că permite elevilor să înfrunte probleme reale și situații autentice într-un mediu sigur. În procesul de încercare de rezolvare a problemei, care deseori implică și eroarea, devierea, urmărirea unui traseu greșit, utilizatorii achiziționează deprinderi de învățare experiențială, inclusiv remedierea eventualelor greșeli, reîncercarea și readaptarea metodelor, procedeele, raționamentelor. Jocurile de simulare se concentrează atât pe

motivație, cât mai ales pe implicare și dezvoltarea de abilități, ce constituie factori ai învățării.

Prensky afirmă că inclusiv „leisure games” au un aport pozitiv în dezvoltarea copiilor, deoarece „Nimeni nu le spune în avans regulile calculatorului lor și jocurilor video-trebuie să-și dea seama prin joc. Copiii care joacă acest tip de jocuri învață să deducă regulile unui joc, din acțiunile/faptele pe care le observă, dezvoltă abilități de manipulare a unor sisteme foarte complicate. În scopul de a reuși în jocurile complexe, copiii reușesc crearea de strategii pentru depășirea obstacolelor și analiza riscurilor asumate, dezvoltându-și capacitatea de a lua deciziile cele mai înțelepte în termen limită”

Modul în care copilul utilizează tehnologia digitală poate fi o fereastră către sănătatea lui mentală și starea generală de bine. În cazul copiilor cu nevoi speciale însă, există un risc mult mai pronunțat de utilizare greșită a tehnologiei. De aceea părinții, prin colaborarea cu organizația școlară, vor preveni accesul excesiv la tehnologie, dar vor ține cont de recomandările de gestionare a abuzului de tehnologie ale specialiștilor în domeniul neuroștiințelor, printre care enumerăm discuțiile despre hiperconcentrare sau încurajarea sănătoasă a aplicațiilor.

Printre limitele jocurilor video se numără dependența, de aceea noi adulții trebuie să conștientizăm faptul că efectele lor negative pot fi resimțite puternic de către cei ce le-au jucat frecvent și pentru o foarte lungă perioadă de timp. Pentru a diminua consecințele este necesar să fim receptivi la nevoile copilului și să-l implicăm și în alte activități de învățare.

Generația digitală ne furnizează oportunități pentru o perspectivă educațională inovatoare, ce implică descoperirea de noi abordări și aspecte ale predării-învățării-evaluării, iar profesorii vor fi provocați profesional ca indivizi să contribuie la implementarea acestor schimbări.

Bibliografie:

1. Gold, J. (2016) *Părinte în era digitală*. București: Editura Trei
2. Prensky, M. (2001) *Digital Game-Based Learning*. New York McGraw-Hill.
3. Wim Veen, Ben Vrakking (2011) *Joc și învățare în epoca digitală*. București: Editura Sigma

Nevoile educative ale copiilor cu tulburări emoțional-comportamentale

Prof. Toader Otilia

Observăm în jur tot mai multe cazuri de elevi cu tulburări emoțional-comportamentale. Sunt mai dese din cauza preocupării îndelungate cu telefonul mobil sau calculatorul, jocurile video, televizorul sau rețelele de socializare? Voi prezenta din perspectivă personală câteva provocări cărora trebuie să le facă față profesorii ce predau la clase în care există elevi cu tulburări emoțional-comportamentale.

Comportamentul este latura observabilă a caracterului fiecăruia însă pentru cei mai mulți dintre noi, educația (în sensul *celor 7 ani de acasă*) șlefuește modurile de exprimare comportamentală, astfel încât ele să devină socialmente dezirabile, iar individul să fie acceptat în grup, eventual plăcut și nu respins.

Sunt și cazuri, însă, de oameni ale căror comportamente sunt deranjante, până la limita la care sparg armonia grupului, fie el de muncă, școlar sau din timpul liber. Este o bariera care desparte un copil dificil de un copil cu tulburări de comportament – ultimul intrând în sfera patologiei. Nu orice copil dificil are o tulburare de comportament. Oricine poate fi dificil, uneori. Stresul, problemele, oboseala, boala ne aprentează pe fiecare și acestea sunt momente în care autocenzura scade și anumitor comportamente, mai puțin acceptabile, li se dă frâu liber.

Din perspectiva personală consider că doar efortul serios și conjugat al școlii și familiei mai poate salva un copil cu tulburări de comportament. Uneori, nici măcar aceste eforturi. Dar, în calitate de profesori, de formatori de oameni, suntem datori să încercăm. Exemple de provocări întâlnite la clasă în care sunt prezente copiii cu tulburări de comportamente:

- uneori, conduita antisocială a copilului poate lua forma unor activități explozive care nu includ neapărat agresivitate fizică sau verbală;
- copilul deranjează orele de clasă prin obraznicie, mișcări continue în bancă, trântit și aruncat lucruri prin clasă etc. Prin toate acestea îi irită și sfidează pe ceilalți copii și profesorul;
- copilul se integrează greu în grup
- nu lucrează în echipă și nu e acceptat de grup

De la adolescentul cu tulburare de conduită ne putem aștepta la absenteism și abandon școlar, delincvență juvenilă, fugă de acasă, conduită promiscuă, nenumărate conflicte interpersonale, încălcări ale normelor morale etc.

1. *Formulați argumente PRO și/sau CONTRA includerii elevilor cu comportamente disruptive în școala de masă.*

Argumente CONTRA includerii elevilor cu comportamente disruptive in scoala de masa:

- + profesorii sunt, în cea mai mare măsură, dezarmați în fața acestor probleme comportamentale pe care le pot prezenta elevii lor, deoarece instrucția lor formală nu cuprinde suficiente cunoștințe de psihologia copilului, de psihologia dezvoltării, de psihopatologie și nici într-un caz de consiliere și de management al comportamentului;
- + profesorii pot fie să marginalizeze, să respingă copiii problematici, optând chiar pentru eliminarea lor din clasă (repetenție, corijențe etc.), fie să intervină cu măsuri coercitive uneori exagerate și adeseori nemodulate în funcție de gravitatea abaterii comportamentale;
- + pot face remarci ofensatoare sau insultătoare la adresa personalului didactic sau a altor copii, care pot determina confruntări;
- + pot refuza/nu reusesc să urmeze instrucțiunile sau să respecte regulile clasei sau ale școlii;
- + ii pot distra pe alții de la activitatea lor, a deranja echipamentele sau materialele celorlalți;
- + pot pleca de la locul lui fără permisiune, se plimba prin clasă;
- + pot trânti obiecte/scaune/uși, pot scârțâi scaunele sau fac gălăgie prin mișcare neatentă.

Argumente PRO:

- ❖ atunci cand sunt integrati, copiii cu comportament disruptiv capata incredere iar stima de sine este crescuta;
- ❖ isi dezvoltă abilitati sociale;
- ❖ se reduc numarul cazurilor de copiii cu comportament disruptiv;

Adaptarea copilului în colectivitate

Prof.de sprijin Voicilas Angelica

Uneori , copilul prezintă o adevărată aversiune pentru companie si colectivitate, iar la apariția unei persoane străine se ascund în spatele mamei. La acești copii închiderea în sine e caracteristică, vorbesc puțin, nu povestesc nimic din ceea ce trăiesc și, atunci când sunt supărați așteaptă sa fie singuri pentru a plânge. În ciuda faptului că sunt rezervați, sunt apreciați de ceilalți, care deseori le fac confidențe, fiind considerați de încredere. Adaptarea sociala a copilului reprezintă un proces de integrare activă în colectivitatea în care trăiesc, proces care se realizează treptat, la diferite niveluri si o structura din ce în ce mai complexă. De la mediul familial la cel școlar si apoi cel profesional, copilul suferă o serie de remodelări succesive, trebuind să renunțe la anumite obiceiuri si atitudini. Adaptarea școlara este în strânsă relație cu particularitățile psihice ale copilului. Într-o altă abordare în dificultățile de adaptare școlară, esențială este găsirea remedului constituțional, menit să echilibreze atât sfera fizică dar mai ales cea emoțională. Fiecare micuț școlar resimte mai mult sau mai puțin intens nostalgia vacanței de vară, nu de putine ori fiind marcat de lipsa temporară a ocrotirii familiale, de dorul de casă si de părinți. Foarte emotivi, ei caută mereu compania si oscilează cu ușurință între râs si plâns, dorind sa fie mereu în centrul atenției. Uneori, iesirea din „cochilia” caminului parintesc si intrarea în colectivitate este suportată cu greutate. Foarte fragil în interiorul sau (lucru nu întotdeauna evident întrucât el este deseori mai retras), are mereu nevoie de ocrotire si căldura sufletească. Chiar daca școala nu este pentru el prima colectivitate si a fost mai întâi la grădiniță, copilul va suferi la intrarea în școala, caci intră într-o altă colectivitate, iar pe el schimbarea il sperie si il dezorientează. El nu caută cu orice preț compania si va prefera să stea deoparte, cu cei câțiva prieteni buni pe care îi are sau chiar singur, decât să se amestece cu ceilalti. Inadaptarea școlara, considerată ca formă de inadaptare socială, creează premisele unei integrări dificile, în etapele urmatoare ale existentei si se poate răsfrânge asupra « adultului de mâine ». Aceste probleme pot fi rezolvate complet atunci când există o colaborare între părinte si învățător, caracteristicilor native sau dobândite ale copilului adresându-se modalități de abordare pedagogică diferențiate, care să pună în valoare talentul fiecarui copil. La fel de importantă este existența unor relații armonioase în familie si la școală.

Ambianța din familie influențează adaptarea școlară ? Școlarul mic are o personalitate în evoluție. Adaptarea sa școlara rezultă din felul în care se ajustează caracteristicile si trăsăturile sale de personalitate la exigențele școlare din ce în ce mai mari. Pregătirea pentru o integrare

școlara reușită, începe încă din familie, apoi continuă în grădiniță (perioadă ce premerge celei școlare). Intrat în școala, copilul este solicitat intens intelectual, învățarea devenind tipul fundamental de activitate. El dobândește o mai mare stabilitate și un echilibru al vieții afective. Atitudinea față de școala, felul relaționării cu ceilalți, depind de "experiența de viață" acumulată în familie. Dacă părinții reușesc să mențină în familie o atmosferă caldă, securizantă și își manifestă autoritatea într-un mod echilibrat, acest fapt va avea rezonanțe pozitive în adaptarea propriu-zisă (copilul are o stimă de sine înaltă, e încrezător în sine, responsabil). Copilul are nevoie de o ambianță caldă, dar și de supunere, de reguli cărora să se conformeze, stabilite în acord cu părinții.

Cumpătarea e măsura tuturor lucrurilor", o dozare optimă a căldurii afective și autorității părintești fiind premisele unei bune adaptări a copilului. Invers, excesele în exercitarea autorității (un control excesiv sau insuficient), determină dificultăți în adaptarea copilului.

Ce se întâmplă dacă atmosfera din familie este ostilă ? Părintele ostil și autoritar, creează copilului o supunere forțată, pasiv-agresivă. Copilul trăiește în tensiune și se simte respins, nefericit, nu se simte liber, este mai puțin prietenos și spontan, se simte inferior și va dezvolta teamă de adulți, suspiciune în legătură cu motivele și comportamentele altora, va avea tendința să se autopedepsească și să aibă dificultăți de relaționare, va avea mari probleme de maturizare. Părintele ostil și cu control insuficient asupra copilului (genul de părinte ce spune frecvent "l-am scăpat din mână"), încurajează la acesta din urmă impulsivitatea și conduitele dezordonate (cazul familiilor delincvenților juvenili), copiii sunt mediocri, inadaptați la cerințele școlare. Relațiile din familie (dintre părinți și copii și dintre părinți) au consecințe în privința formării personalității copilului. Tensiunile, certurile din familie sunt traumatizante pentru copil. Trăind repetat și intens în aceste tensiuni, nevoia de securitate a copilului nu este satisfăcută, iar personalitatea copilului se va cristaliza disarmonic, fapt ce îi afectează evoluția sa școlară. Suferința morală a copilului se reflectă în conduita școlară, determinând apatie, dezinteres față de învățătură, chiar respingere față de școala sau ostilitate. Și chiar dacă părinții nu divorțează, ambianța tensionată și nesigură are consecințe negative asupra performanțelor școlare. Climatul afectiv joacă un rol considerabil pentru elevii emotivi, tulburările afective asociindu-se cu dificultăți de adaptare. Ambianța familială este hotărâtoare pentru modul în care copilul își fundamentează concepția generală despre lume și viață și pentru formarea personalității sale. Modul de a fi al părinților, felul lor de a gândi, de a-și exprima trăirile, va servi drept prim model pentru copil. Dacă părinții sunt capabili să-ți pastreze calmul și încrederea în situații problematice, și copilul va fi capabil de autocontrol. Părintele comunicativ, afectuos, deschis îl

va stimula pe copil sa se deschidă si să comunice la rândul său. Atâtia părinți se plâng ca proprii copii nu comunică cu ei, că au rezerve si rețineri. De cele mai multe ori, realitatea este ca nu i-au învățat să comunice, având ei înșiși destule dificultăți, rezerve si inhibiții în comunicare. Pentru părinții ce își critică distructiv copiii în mod repetat si îi devalorizează, riscul este acela ca aceștia din urma să acorde credibilitate criticilor si să le asimileze. De exemplu, copilul poate gândi: "Dacă tata zice că sunt prost, înseamna ca așa este". Copilul suferă si fiecare critică, fiecare eșec îi întărește convingerea ca ceva nu este în regulă cu el, că este inferior celorlalti. Nu e de mirare ca astfel devine nesigur si se subapreciaza, iar comportamentul lui este un raspuns al propriilor convingeri deformat: se comporta ca un "prost", convins fiind că asa este. Aprobarea si valorizarea parinților sunt pentru copil confirmări ale propriei valori și în funcție de acestea, copilul se va aprecia sau subaprecia.

În concluzie, constelația familială prin rețeaua ei de relatii si sistemul de valori, influențează adaptarea școlară, ca atare trebuie să fim foarte atenți la modul în care ne comportăm cu copiii pentru că le determinăm evoluția în viață.

Colaborarea școală-familie-comunitate

*Prof. itin și de sprijin Badea Doinița Eliza,
CSEI – Vălenii de Munte*

Când școala, familia și comunitatea încep să colaboreze, elevii primesc cu adevărat suportul necesar pentru a avea succes în școală și în viață. Studiile au arătat că dezvoltarea și implementarea unor astfel de parteneriate îmbogățesc:

- Prezența la școală a elevilor
- Performanța școlară a acestora
- Relația familie-școală
- Sprijinul din partea comunității din care școala are nevoie

Cu alte cuvinte, atunci când părinții se implică în educația propriilor copii, aceștia fac față mai bine cerințelor școlare, iar școala se dezvoltă. (Henderson, Mapp, 2002; Henderson, Mapp, Johnson, Davies, 2007)

În plan educațional, cu efecte directe asupra scăderii abandonului școlar, câștigul copiilor este spectaculos. (Epstein, Voorhis, 2001; Pushor, 2007)

Astfel că, elevii obțin rezultate mai bune la școală, înregistrează rate de promovabilitate mai mari.

De asemenea, cresc șansele elevilor de finalizare a studiilor la timp. Există o probabilitate mai mare de "accesare" a învățământului post-secundar ca urmare a creșterii motivației pentru învățare și de valorizare a acesteia.

Modele propuse de literatura de specialitate subliniază următoarele tipuri de programe pentru implicarea, în general, a părinților în parteneriatele cu școala:

1. Programe de mentorat
2. Centre ale părinților
3. Membri ai familiei/comunității ca asistenți ai profesorilor
4. Programe de voluntariat
5. Vizite acasă
6. Programe de educație a părinților
7. Parteneriate școală-comunitatea de afaceri

8. Părinții și membri comunității implicați în managementul școlii
9. Programe de tutorat

(J. Bryan, C. Holcomb-McCoy, 2007)

Barierelor parteneriatelor

Rezultatele studiilor arată că părinții cu venituri mici participă mai puțin la activități în școli decât cei cu venituri mai mari. Barierele pe care le întâmpină părinții cu venituri mici în a fi prezenți la școală și a se implica în activități de parteneriat școală-familie sunt:

- Bariere materiale, de natalitate: resurse financiare limitate, dificultăți legate de transport, responsabilitatea de a crește mai mulți copii, grija pentru cei în vârstă, etc.
 - Bariere psihologice: lipsa de încredere a părinților în propriile capacități cauzată de lipsa studiilor, ei nu se percep ca fiind capabili să-i ajute pe copii în activitățile școlare.
 - Bariere care țin de cultura organizațională a școlii:
 - Atitudinea profesorilor: Uneori aceștia nu valorizează implicarea părinților, nici opiniile acestora, percep părinții ca împiedicând activitățile școlii, fac judecăți negative despre implicarea acestora. Profesorii interpretează slaba implicare a părinților cu venituri mici ca lipsă de interes, deși cercetările arată că acești părinți doresc succesul copiilor lor. De multe ori, profesorii subapreciază eforturile părinților atunci când aceștia se implică.
 - Climatul școlar. Percepția diferențelor educaționale și de expertiză între profesori și părinți conduce la relații inegale profesori-părinți, profesorii folosesc uneori un limbaj și termeni inadecvați (în mod conștient sau inconștient) pe care părinții nu-l înțeleg și astfel se îndepărtează de școală.
- (Van Velsor, Orozco, 2007)

Strategii de implicare a părinților în educația copiilor

Strategiile uzuale de implicare a părinților presupune participarea acestora în activitățile realizate în clasă, în excursii, la bibliotecă, în festivaluri etc. Pentru părinții din zonele dezavantajate, adesea cu venituri mici, este necesară însă o abordare mai largă și strategii care să aibă în vedere cultura comunității și abilitățile părinților de a contribui la

educația propriilor copii.

Le prezentăm pe cele mai importante:

- Cunoașterea familiilor copiilor

Uneori profesorii știu puține lucruri despre părinți, fiind necesară inițierea unei comunicări pro-active cu părinții. A reuși să cunoști părinții înseamnă mai mult decât a-i invita să se implice, înseamnă a face eforturi active de a ajunge la ei. Cercetările arată că atunci când se fac astfel de eforturi reale, nivelul socio-economic și nivelul educațional al părinților devin factori secundari în dorința lor de a participa la viața școlii.

- Cunoașterea comunității

Identificarea liderilor comunității și liderilor părinților care pot facilita conexiunile cu școala.

A învăța despre comunitate înseamnă a cunoaște organizațiile și agențiile care pot oferi ajutor familiilor. Uneori profesorii nu sunt conștienți de aceste resurse și nu pot sprijini suficient părinții în accesarea acestor surse de suport.

- Ajutor oferit părinților. Părinții cu venituri mici se luptă să asigure nevoile de bază ale familiei. Ei pot fi sprijiniți prin trimiterea către servicii medicale, de consiliere, etc. De asemenea, pot oferi în cadrul școlii un program educațional de suport care să răspundă nevoilor părinților (comunicare, stimă de sine, rezolvarea conflictelor, importanța educației, consilierea carierei, modalități de identificarea a unui loc de muncă, etc.)

- Formarea pentru profesori.

Pe lângă serviciile oferite părinților uneori sunt necesare programe de formare pentru personalul din școli. Temele pot varia, iar consilierul școlar poate fi catalizatorul acestui proces prin identificarea celor mai relevante teme pentru fiecare școală în parte (analiza de nevoi), pentru că și profesorii pot simți nevoia de a învăța cum să comunice cu părinții, iar părinții și liderii comunității îi pot ajuta pe profesori să integreze cultura comunității în procesul educațional.

- Utilizarea capitalului cultural al părinților

Este important ca personalul școlii să îmbrățișeze cultura părinților. Acesta înseamnă valorizarea capitalului social al părinților, a modului în care aceștia văd lumea și în care pot contribui la activitățile școlii, indiferent de nivelul lor educațional. Ceea ce presupune mutarea accentului de la deficitul pe care îl are familia, la punctele tari ale

acesteia și recunoașterea expertizei pe care familiile diferite o au pentru succesul copiilor. Spre exemplu, părinții pot furniza informații esențiale despre stilul de viață pe care aceștia le au, pot identifica nevoi ale copiilor și modalități de a răspunde acestor nevoi. Consilierul școlar poate facilita procesul de autocunoaștere a părinților. Acesta va respecta punctele tari, va afirma nevoia părinților de a se implica în educația copiilor, va celebra noile metode și acțiuni de implicare a părinților în viața școlii. Valorizarea contribuțiilor familiei înseamnă că personalul școlii învață nu doar de la părinți, ci și de la reprezentanți ai familiei extinse (mătuși/unchi, bunici sau vârstnici respectați în comunitate. (Van Velsor, Orozco, 2007)

Educația are un rol esențial în viața oamenilor. Este alegerea noastră dacă dorim să învățăm sau nu. Educația te învață să fii puternic, valoros, dinamic, flexibil și formează cetățeni responsabili, echilibrați, motivați spre acțiune și schimbare.

Învățarea reprezintă interpretarea realității în moduri diferite, ”implică înțelegerea lumii prin reinterpretarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor” (Ramsden, 1992).

Atitudinile față de învățare sunt cele mai importante: curiozitate, pasiune, interesul pentru cunoaștere, dorința de a învăța, de a trăi noi experiențe, de a experimenta.

” Aceasta este ceea ce vreau să știu, ceea ce mă interesează, ceea ce am nevoie!”

Bibliografie

1. Henderson, Mapp, 2002; Henderson, Mapp, Johnson, Davies, 2007
2. Epstein, Voorhis, 2001; Pushor, 2007
3. J. Bryan, C. Holcomb-McCoy, 2007
4. Van Velsor, Orozco, 2007
5. Ramsden, 1992

Activitatea 2.4.b. Resursă educațională deschisă

Prof. Dumitru Georgiana Aureliana , Gura Vitioarei

Clasa: I

Aria curriculară: Matematică și științe ale naturii

Disciplina: Matematică și explorarea mediului

Unitatea de învățare: Vara, în țara copilăriei

Subiectul : Banii. Leul – monede și bancnote

Forma de realizare: activitate integrată

Tipul de activitate: transmitere de cunoștințe

Discipline integrate:

- Comunicare în limba română
- Dezvoltare personală

Competențe specifice:

6.3. Realizarea unor schimburi echivalente valoric folosind reprezentări convenționale standard și nonstandard în probleme-joc simple de tip venituri- cheltuieli, cu numere din centrul 0-100.

- recunoașterea bancnotelor de 1 leu, 5 lei, 10 lei, 50 lei, 100 lei;
- recunoașterea monedelor de 1 ban, 5 bani, 10 bani, 50 bani
- schimbarea unui grup de monede/bancnote cu altul având aceeași valoare;
- implicarea copiilor în experiențe în care să decidă singuri dacă pot /nu pot cumpăra un obiect cu suma de bani de care dispun;
- jocuri de utilizare a banilor.

Forme de organizare : frontală, pe grupuri, individual

Resurse: panou, jetoane, pusculițe, bancnote (1 leu, 5 lei, 10 lei, 50 lei), liste de cumpărături, coșuri pentru cumpărături, colțuri amenajate în clasă *Farmacie, Alimentară, Articole pentru copii*) costumație specifică, obiecte specifice fiecărui domeniu (alimentar, farmaceutic, jucării).

Metode și procedee : conversația, explicația, exercițiul, problematizarea, jocul de rol, munca în echipă, jocul „La magazin”

Descrierea activității:

Pentru a descoperi împreună cu elevii mei importanța muncii în viața oamenilor le propun elevilor audierea următorului material:

https://www.youtube.com/watch?v=dVIOJd_Vo6w

Le adresez elevilor întrebări pe baza textului audiat:

- Cine sunt personajele acestei povești?
- Ce a făcut tatăl? Dar fiul?
- Unde a aruncat tatăl banul lui Iliuță?
- Ce a făcut Iliuță?
- Pentru ce muncesc oamenii?
- Ce primesc în schimbul muncii lor?

Copiii ajung la concluzia că orice obiect are o valoare, iar pentru a aprecia valoarea obiectelor oamenii au inventat banii.

Cu ajutorul unui material video, le prezint elevilor materialul „ Povestea banilor,, din care vor afla cum au apărut banii.

<https://www.youtube.com/watch?v=bxFHUFh81TQ>

Prezint elevilor monede și bancnote din România.

Cer elevilor să compare monedele și bancnotele, apoi pot exersa recunoașterea acestora jucând:

<https://wordwall.net/resource/2583383/bancnote>

Utilizând metoda cubului, împart elevii în 6 grupe și fiecare grupă rezolvă câte o cerință:

1.Descrie

În pușculița lui Andrei se află ____ monede și ____ bancnote.

2. Compară

Compară numărul de bancnote din pușculițele lui Andrei și Marian.

3.Asociază

Unește bancnotele cu valoarea potrivită scrisă pe etichetă.

4. Analizează

Alege suma de bani necesară lui Ionel pentru a cumpăra mașinuța.

5. Argumentează

De ce nu poate cumpăra Mihai ursulețul?

6. Aplică

Scrie în casete valoarea fiecărei bancnote/ monede, apoi află suma de bani.

La final cer elevilor să-și prezinte rezultatele.

Anunț copiii că pentru a demonstra că știm să folosim banii vom juca jocul „*La cumpărături*”

Prezint elevilor magazinele improvizate în sala de clasă: *Alimentară, Articole pentru copii*.

Copiii vor merge la mese. Se vor grupa în funcție de stegulețul aflat la fiecare grupă:

1- bancnotă de 10 lei – vor avea de cumpărat produse de la raionul de jucării

2- bancnote de 5 lei – vor avea de cumpărat produse de la alimentară.

Elevii vor primi câte o pușculiță cu bani și un coșuleț pentru cumpărături. Le adresez întrebări:

- Ce sumă aveți în pușculiță?
- Vă ajung banii?
- Ce rest trebuie să primești?

După explicarea sarcinilor, elevii vor merge la cumpărături. Vor ține seama de regulile ce trebuie respectate într-un magazin:

- salutăm la intrarea în magazin
- așteptăm la rând, cuviincios;
- ne adresăm politicos când cerem produsele
- mulțumim și salutăm la ieșire.

La finalul activității, le spun copiilor că și ei ar putea face mici cumpărături pentru părinții lor.

PROIECT DIDACTIC

Profesor : Roxana Zinca

MANUAL: Limba engleza, Clasa a III-a, Booklet

PROIECTUL UNITATII DE INVATARE NR. 1 – “A NEW FRIEND” – 2 ORE

CONTINUTURI	COMPETENTE SPECIFICE	ACTIVITATI DE INVATARE	RESURSE	EVALUARE	OBSERVATII
Lesson 1: Introducing a friend - a saluta si a raspunde la salut - a se prezenta si a prezenta pe cineva	1.3. Manifestarea disponibilitatii pentru receptarea de mesaje orale simple adecvate varstei.	- Vizionarea filmuletului din manualul digital. - ascultarea fragmentelor de prezentare	Manual digital Liveworksheets 1 Frontal 10 minute		
	1.1. Identificarea semnificatiei globale a unui mesaj oral, clar articulat in contexte familiare.	- selectarea variantei corecte dintr-un set (alegerea personajului descris) - alegerea variantei corecte adevarat / fals	Liveworksheet 1 Grupe de 4-5 elevi 15 minute	Feedback la fisele completate pe grupe	
	3.1. Recunoasterea semnificatiei unor fraze uzuale tipice pentru viata cotidiana	- asocierea textelor lacunare cu cuvintele lipsa ce duc la cimpularea unei informatii esentiale.	Liveworksheets 2 Individual 10 minute	Feedback individual Tema pentru acasa	
	2.2. Participarea la interactiuni cu	- dialoguri simple in care	Liveworksheet 2	Feedback pe perechi	

	scopul de a se prezenta cuiva si / sau a prezenta pe cineva.	elevii se prezinta pe perechi, cu ajutorul informatiilor din fisa, apoi joc de rol, folosind numele personajelor din manual.	Lucru in perechi 15 minute		
Lesson 2: Telling the time - numerale cardinale - obiecte de imbracaminte - exprimarea orei	1.2. Identificarea orei in cadrul unui mesaj audiat articulat clar si rar	- alegerea unei sintagme care corespunde mesajului audiat, pe baza unui desen	Liveworksheets 3 Individual 15 minute	Feedback individual	
	2.1. Oferirea de informatii referitoare la numere, culori, obiecte de imbracaminte	- jocuri simple de asociere, pe baza unor imagini pregatite de profesor, imagini cu cifre colorate si imbracaminte.	Lucru pe perechi 10 minute	Feedback pe echipe	
	3.2. Identificarea semnificatiei globale a unui text simplu.	- exercitii de tip <i>da / nu</i>	Individual 10 minute		
	4.2. Redactarea unui mesaj simplu pentru un coleg.	- elevii isi fac o descriere personala, in care sa se prezinte celorlalti	Frontal 15 minute		Pana la finalul orei. Cine nu finalizeaza, termina descrierea acasa.

Resurse:Lesson 1:

- 1.[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English as a Second Language \(ESL\)/Introducing yourself/Who am i\\$ pk686806ce](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English+as+a+Second+Language+(ESL)/Introducing+yourself/Who+am+I$pk686806ce)
- 2.[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English as a Second Language \(ESL\)/Introducing yourself/All about me_ym1671046qz](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English+as+a+Second+Language+(ESL)/Introducing+yourself/All+about+me_ym1671046qz)

Lesson 2:

- 3.[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English as a Second Language \(ESL\)/Telling the time/What time is it\\$ ya264079ku](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English+as+a+Second+Language+(ESL)/Telling+the+time/What+time+is+it$ya264079ku)

PROIECT DIDACTIC PENTRU ACTIVITATEA DE SPRIJIN

DATA: 01.03.2021

ȘCOALA INTEGRATOARE: Școala Profesională Cerașu

PROFESOR ITINERANT: Ariciu Anita Constantina

ELEVI: N.L.A și D.M.A

CLASA: a III- a

TIPUL ACTIVITĂȚII: Fixare și sistematizare a cunoștințelor

ACTIVITATE DE SPRIJIN: Stimulare cognitivă

TIMP: 30 min.

DENUMIREA ACTIVITATII: „Legenda Mărțișorului”

OBIECTIV CADRU: 1. Dezvoltarea atenției, memoriei, gândirii logice, orientării spațiale și a limbajului.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ: 1.1. Stimularea proceselor psihice: gândirea, memoria, atenția, etc.
1.2. Dezvoltarea vocabularului.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

I. Cognitive:

O1: să citească corect și în ritm propriu textul dat de cadrul didactic în proporție de 75%.

O2: să răspundă corect la 3 întrebări din cele 6 extrase.

O3: să completeze corect 3 steluțe din 5 în funcție de indicațiile cadrului didactic.

II. Psihomotorii:

P1: să manevreze adecvat materialul didactic oferit de profesor în vederea realizării unui mărtişor.

P2: să-şi coordoneze mişcările în timpul activităţii în funcţie de sarcina propusă.

P3: să-şi adapteze poziţia corpului în funcţie de sarcinile efectuate.

III. Afective:

A1: să manifeste interes faţă de activitate.

A2: să colaboreze cu profesorul în vederea atingerii obiectivelor propuse.

RESURSE:

1. STRATEGII DIDACTICE :

- a) Metode şi procedee didactice: conversaţia, exerciţiul, explicaţia, demonstraţia.
- b) Mijloace didactice: plic, imagini, hârtie glase, lipici, şnur, capsator, prezentare power point (anexa 1), bol, bileţele (anexa 2), foaie de flipchart, marker.
- c) Forme de organizare: frontală, individuală.

2. FORME ŞI TEHNICI DE EVALUARE: observaţia (sistematică, individuală), aprecieri verbale.

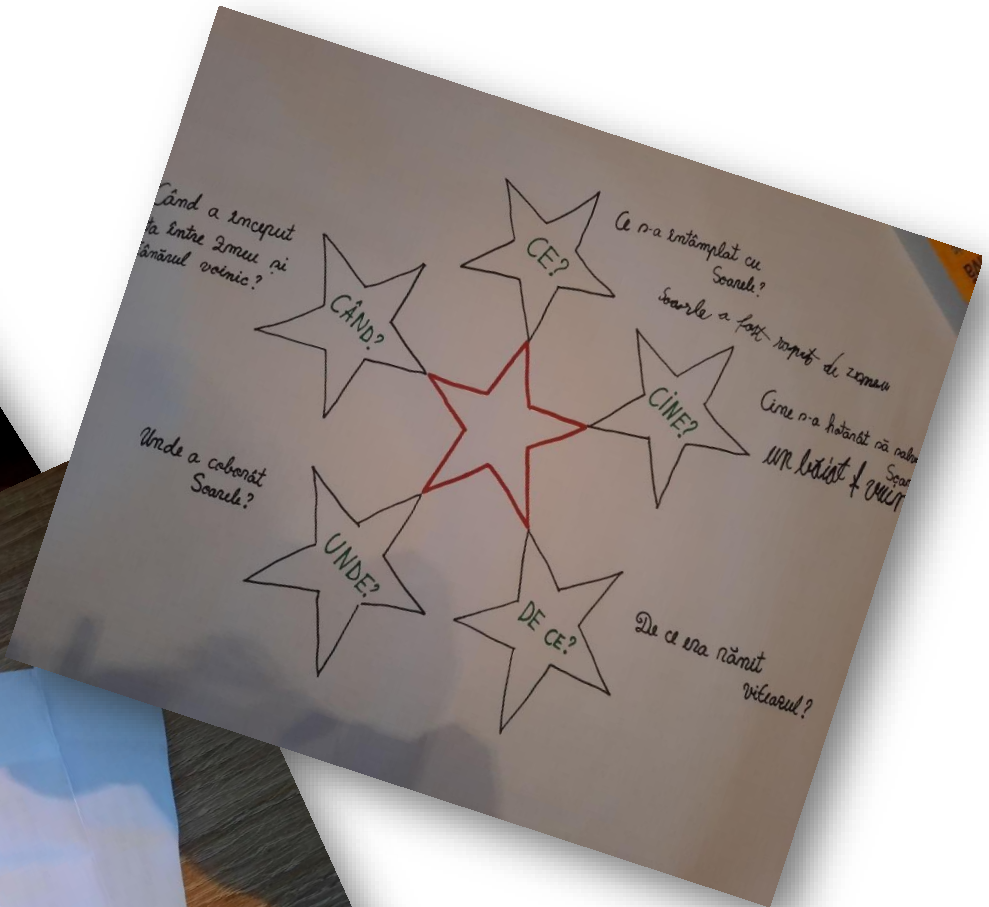
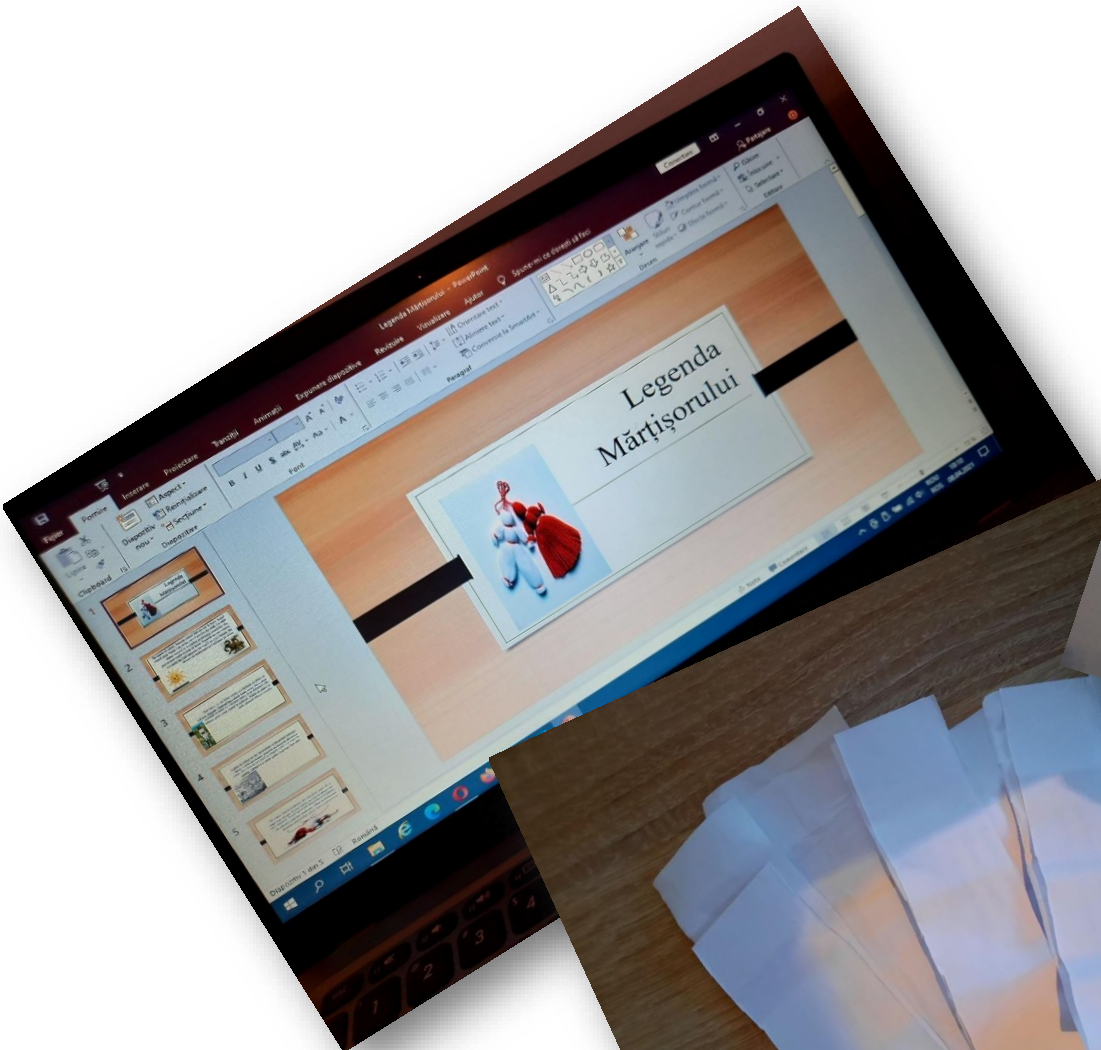
3. BIBLIOGRAFIE:

- Taflan A., Muşu I. (1997). *Terapia educaţională integrată*. Bucureşti: Editura Pro Humanitate.
- Programă *Terapia educaţională complexă şi integrată* aprobată prin Ordinul M.E.C.T.S.: 5234/1.09.2008.
- Gherguţ, A. (2007). *Sinteze de psihopedagogie specială*. Iaşi: Editura Polirom.

[illegible]

			este colorat în alb și roșu!"					
4.	Dirijarea învățării		Povestea „Legenda Mărțișorului” Profesorul va propune elevilor să descopere împreună semnificația mărțișorului. O1 Se va prezenta elevilor „Legenda Mărțișorului” cu ajutorul prezentări power point. Profesorul va citi titlul și primul paragraf al legendei și va invita elevii să îi urmeze exemplul, citind în ritm propriu și respectând semnele de punctuație. A2 După ce elevii vor termina de citit se va purta o discuție asupra informațiilor aflate din legendă și asupra cuvintelor noi. O2 De asemenea elevii vor fi rugați să extragă 2 - 3 bilețele dintr-un bol care conține întrebări referitoare la informațiile aflate de aceștia din legendă, acordând răspunsuri orale. Ex: Ce s-a întâmplat cu soarele? Care este titlul poveștii? Câte cuvinte are a treia propoziție din text? Ce ți-a atras atenția la acest text? Imaginați-vă că sunteți autorul acestei legende, cum ați vrea să fie finalul?	6'				
				6'	Demonstrația Explicația Exercițiul Conversația	Individual Frontal	Prezentare Power Point (anexa 1)	Observația sistematică
							Bol Bilețele (anexa 2)	Aprecieri verbale
								Observația individuală

5.	Asigurare feedback	O3 P3	Pentru asigurarea feedback-ului profesorul va prezenta o planșă iar elevii vor fi rugați să răspundă în scris la întrebările adresate de profesor pe baza legendei citite. Metoda „exploziei stelare” Ce? Cine? Unde? De ce? Cum? Când?	8’	Explicația Exercițiul Conversația	Individual Frontal	Foaie de flipchart (anexa 3) Marker	Aprecieri verbale
6.	Încheierea activității		Se vor face aprecieri stimulative și încurajatoare asupra modului de realizare a sarcinilor de lucru propuse, asupra implicării și colaborării pe parcursul activității.	2’	Conversația Explicația	Frontal Individual	-	Aprecieri verbale

PROIECT DIDACTIC

Unitatea integratoare: Școala Gimnazială "Traian Săvulescu", Izvoarele

Propunător : prof. itinerant/de sprijin, Badea Doinița-Eliza

Stimulare cognitive- activitate de sprijin

Subiectul: Fixarea cunoștințelor despre scrierea consoanei **m** înainte de consoanele **b** și **p** **Tipul lecției:** consolidare

Scopul : Dezvoltarea capacității elevilor de scriere corectă a cuvintelor ce conțin consoana **m** înainte de consoanele **b** și **p**

Obiective de referință:

- scrierea corectă prin copiere /transcriere sau dictare a cuvintelor care conțin consoana **m** înainte de consoanele **p** și **b**;
- scrierea lizibilă, îngrijită și încadrarea în pagină a unui text

Obiective operaționale:

O1 – să identifice în texte date cuvinte ce conțin consoanele mp și mb- obiectivul se consideră realizat dacă identifică 65% din cuvinte;

O2 – să compună cuvinte noi prin adăugarea prefixului "îm" - obiectivul se consideră realizat dacă compune trei cuvinte din cinci;

O3 – să alcătuiască enunțuri folosind cuvinte date- obiectivul se consideră realizat dacă alcătuieste patru enunțuri;

O4 – să selecteze din textul dictat doar cuvintele ce conțin consoanele mp și mb

STRATEGII DIDACTICE

- a. **Metode si procedee:** conversația, observația, explicația, exercițiul, jocul didactic, munca independentă;
b. **Resurse materiale :** planșă, fișe de lucru, fișă de evaluare, caiete, computer, flichard, carioca, pagini tipărite, creioane colorate;
c. **Timpul și spațiul:** 40 min., sala de resurse;
d. **Resurse umane:** 2 elevi care prezintă dificultăți de învățare din clasa aV-a și a VI-a
Forme de activitate: frontală, individuală, independentă.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII DE SPRIJIN

Nr. crt.	Momentele lecției	Conținuturile	Timp	Ob. op.	Strategii didactice		Evaluare
					Metode si procedee	Mijloace	
1	Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor optime pentru buna desfășurare a activității.	1 min.		Conversația		
2	Captarea atenției	Se va realiza prin dezlegarea rebusului de mai jos:	4 min.		Conversația	Planșă	<u>Observare sistematică</u>
3.		- ultima lună a anului; - dulciuri iubite de cei mici; - conducătorul țării în basme; - o folosim când plouă; - seceră spicele de pe câmp; - a șasea zi a săptămânii. Se poartă o scurtă discuție pe marginea cuvintelor obținute și despre importanța unei scrieri corecte.					

3	Anunțarea temei și a obiectivelor	Elevii sunt anunțați că în cadrul acestei activități își vor fixa cunoștințele despre scrierea consoanei m înainte de consoanele p și b .	1 min.		Conversația		
4	Dirijarea consolidării	Se vor repeta normele de scriere a cuvintelor ce conțin consoana m înainte de consoanele p și b. Înainte de consoanele b și p se scrie consoana m și nu n. Se va reveni asupra cuvintelor din rebus. Se vor alcătui propoziții cu ajutorul lor și se vor scrie pe tablă și pe caiete. Se vor identifica cuvintele ce conțin literele mp și mb în textul de pe fișa de lucru : <i>Cerul era limpede, soarele umplea câmpiile de lumină și, din când în când, se vedea Siretul scânteind la cotituri.</i> Se va lucra cu elevii următorul exercițiu: Completați litera care lipsește: câ_pie, î_bietor, co_punere, sâ_bătă, la_pă, î_preună, i_portant. Se propune jocul didactic “Să compunem cuvinte”: boboc – îmbobocit pace – blând - piatră – bolnav - podoabă – Se vor alcătui propoziții cu cuvintele obținute.	20 min.	O ₁	Explicația Conversația Exercițiul	Planșă Tabla Caiete Fișă de lucru Computer Caiete	Evaluareorală Evaluarescrisă Evaluarescrisă
				O ₂	Exercițiul Jocul didactic	Flichard Carioca	
				O ₃	Munca independentă		

		Dictare selectiva: elevii vor fi solicitați să selecteze și să scrie din textul dictat doar cuvintele ce conțin consoanele mp și mb. Ulterior, se va afișa coala de flichard, pe care au fost scrise cuvintele respective, iar elevii își vor corecta reciproc dictările.		O4	Exercitiul Dictarea selectivă		
5	Obținerea performanței	Joc didactic: “Cine încercuiește mai multe cuvinte?” Fiecare elev va primi câte o pagină de revistă, urmând să încercuiască cu creioane colorate cât mai multe cuvinte ce conțin consoanele mp, mb. Va câștiga elevul care va găsi cele mai multe cuvinte în 3 minute.	5 min.	O1	Jocul didactic Munca independentă	Pagini de revistă Creioane colorate	Evaluare scrisă
6	Asigurarea conexiunii inverse	Elevii au ca sarcină să efectueze fișa de evaluare. 1. Subliniază forma corectă: anotimp / anotimp câmpie / câmpie unblă / umblă îmbrăcat / îmbrăcat timp / timp împreună / împreună 2. Alcătuieste enunțuri folosind cuvintele subliniate de la punctul 1.	8 min.	O1 O3	Munca independentă	Fișă de evaluare	Evaluare scrisă
8	Aprecierea și evaluarea activității	Se fac aprecieri, încurajări asupra modului de participare al elevilor.	1 min.		Autoaprecierea		Frontal

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte
Str. Berceni, nr. 42A,
Tel/Fax: 0244281949
e-mail: scspec.valeni@gmail.com

PROIECT DE ACTIVITATE

- STIMULARE COGNITIVĂ

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte

PROFESOR ITINERANT/DE SPRIJIN: ENE SANDA MONICA

ELEV: G.M., G.S. - Clasa a II-a

TIPUL ACTIVITĂȚII: Activitate de sprijin

Subiectul: „Alege și grupează!”

Obiectiv cadru: „Formare deprinderii de clasificare după diferite criterii”;

Obiectiv de referință: - utilizare noțiunii de formă: cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi.

Obiective operaționale: La sfârșitul activității copiii vor fi capabili :

O1 - să denumească/să arate obiecte de o anumită formă;

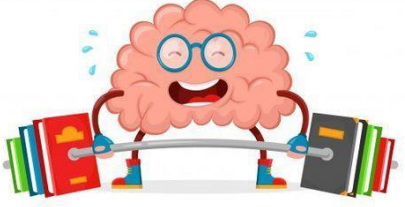
O2 - să stabilească asocieri de genul : minge-rotund, ușă-dreptunghi;

O3 -sădiscriminezediferiteforme;

O4 -săgrupezedupăformăfacândabstracție de altecriterii (culoare, mărime, grosime);

[illegible]

		Fiecare are câte un buzunar. Copiii au sarcina să pună figurile geometrice pe care le au în buzunarul forme corespunzătoare. Ex.-joc „Săculețul fermecat” Într-un săculeț se pun obiecte de forme diferite:gume de șters,figure geometrice din plastic și lemn. Li se cere să vină pe rând să scoată din săculeț un obiect în formă de pătrat,cerc,triunghi,dreptunghi.	fiecare alegere corectă câte o „față veselă”, iar pentru răspuns greșit - câte o „față tristă”.	Obiecte de diferite forme: nasturi,ascuțitori,gume de șters,figuri geometrice din plastic și lemn de diferite culori, mărimi, grosimi. Planșă cu figure geometrice.	
	O4	Se așează pe măsuțele copiilor figure geometrice (14,15)din plastic de diferite culori, mărimi, grosimi. Li se cere să alcătuiască grupe de cercuri, pătrate, triunghiuri, dreptunghiuri.	Lucrul în perechi	Truse Logi II	Se intervine acolo unde va fi cazul: fie se reia explicația pentru copilul respectiv, fie numai se repeat operația până când profesorul se convinge că a fost înțeles.
5.Evaluarea		Se cere copiilor să construiască jucării din figure geometrice. Se vor face aprecieri asupra modului de lucru și de comportament al fiecărui copil accentuându-se aspectele pozitive.			

PROIECT DE ACTIVITATE		
UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, ORAȘUL VĂLENII DE MUNTE		DATA 03.06.2021
		CLASA/ELEVI a VIII-a/ M.M
ACTIVITATE DE SPRIJIN STIMULARE COGNITIVĂ 	TEMA ACTIVITĂȚII „O călătorie minunată”-citire conștientă	 PROPUNĂTOR IONIȚĂ RALUCA- FLORINELA
	TIPUL ACTIVITĂȚII Integrată	

SCOPUL ACTIVITĂȚII

Formarea și dezvoltarea abilităților de organizare a informațiilor și a exprimării propriilor opinii, sentimente, în situații de comunicare diferite.

COMPETENȚE GENERALE

3. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse.

COMPETENȚE SPECIFICE

3.1 Dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date.

3.2 Sesizarea valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate.

VALORI ȘI ATITUDINI

Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii.

Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

COGNITIVE

O1: să citească în ritm propriu textul pus la dispoziție de profesor

O2: să aplice tehnica de notare și eficientizare a lecturii, propusă de educator

O3: să dezvolte abilitatea de citire eficientă, cu ajutorul metodei sugerate de educator

O4: să utilizeze cunoștințele anterioare în contextul de comunicare dat de profesor

O5: să descopere sensul unor cuvinte nou-întâlnite, având ca suport vocabularul oferit de profesor

O6: să definească în manieră personală acele cuvinte

O7: să indice pe hartă poziția regiunii menționate în textul dat

O8: să îmbunătățească modalitatea de parcurgere a unui text scris, cu ajutorul întrebărilor indicate în materialul dat de profesor

		APECTIVE OA1: să manifeste interes pentru activitățile propuse	
			OA2: să reacționeze pozitiv, dorind să lucreze și să fie apreciat
			OA3: să exprime în limbaj propriu sentimentele pe care le are, raportându-se la activitatea desfășurată alături de educator
			PSIHO - MOTRICE OM1: să adopte o poziție corectă în timpul lucrului
STRATEGII DIDACTICE	METODE ȘI PROCEDEE	FORME DE ORGANIZARE Frontal, individual dirijat	
	DE COMUNICARE Conversația, explicația	FORME DE EVALUARE Aprecieri verbale, continuă	
	DE ACȚIUNE Exercițiul, observarea, SINELG(Sistem Interactiv de Notare și Eficientizare a Lecturii și Gândirii)	RESURSE TEMPORALE 40 de minute	LOCUL DE DESFĂȘURARE Sala resursă
	BIBLIOGRAFIE ▪ Mușu, I. și Taflan, A. - „Terapie educațională complexă și integrată” București: Editura Pro Humanitate, 1997. ▪ Stimulare cognitivă - Programă școlară Aprobata prin ordin al ministrului - Nr. 5234/01.09.2008 - București, 2008.		

	DE EVALUARE Aprecieri verbale, continuă			
	MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT			

	Laptop, sticker, puzzle, lapbook, creion, suport de lucru			
--	---	--	--	--

Etapetele activității/timp	Ob. op	Elemente de conținut		Strategii didactice	Metode și procedee
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Mijloace didactice
1. Moment organizatoric 1		Asigur climatul psihopedagogic adecvat pentru buna desfășurare a activității.	Elevul așteaptă începerea activității.		Forme de organizare
					Evaluare

Etapale activității/timp	Ob. op	Elemente de continut		Strategii didactice	Metode și procedee
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Conversația, explicația, exercițiul
2. Warm- up(spargerea gheții) 2	OM1 OA1 OA2	Propun elevului să deseneze pe un sticker un obiectsau ceva ce-l duce cu gândul la vacanța de vară.	Elevul desenează, apoi îmi motivează alegerea făcută.		Mijloace didactice
					Sticker, creion, pix
				Forme de organizare	
				Frontal	
				Evaluare	
				Aprecieri verbală	

Etapetele activității/timp	Ob. op	Elemente de conținut		Strategii didactice	Metode și procedee
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Conversația, explicația, exercițiul
3. Captarea atenției 3		Am pregătit un puzzle(ANEXA1), mesaj care îi va trezi interesul pentru activitate.	Elevul rezolvă puzzle-ul.		Mijloace didactice
					Laptop, puzzle
				Forme de organizare	
Frontal					
Evaluare					
Aprecieri verbale					

Etapale activității/timp	Ob. op	Elemente de continut		Strategii didactice	Metode și procedee	
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Conversația, explicația	
4. Anunțarea subiectului și a obiectivelor activității 1		Anunț pe înțelesul elevului tema activității „O călătorie minunată în Hawaii”, apoi îi spun că împreună vom citi conștient un text.	Elevul ascultă cu atenție.		Mijloace didactice	
					Forme de organizare	
				Frontal		
				Evaluare		

Etapale activității/timp	Ob. op	Elemente de continut		Strategii didactice	Metode și procedee
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Conversația, explicația, observarea, exercițiul, SINELG
5. Desfășurarea activității 25	01,02	Voi dărui băiatului un suport de lucru, ce conține textul, dar și o serie de aplicații(ANEXA2).	Elevul ascultă cu interes și este pregătit să începem activitatea.		Mijloace didactice
	03,04				Lapbook, creion, laptop
	05,06				Forme de organizare
	07			Frontal, individual dirijat	
					Evaluare Continuă

Etapale activității/timp	Ob. op.	Elemente de conținut		Strategii didactice	Metode și procedee
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Conversația, exercițiul, explicația
6. Asigurarea feed-back-ului 6	O8 OA3	În continuare am pregătit un alt material, cu ajutorul căruia elevul va fi capabil să citească eficient un text. Biletul de final va sprijini băiatul să-și exprime punctul de vedere față de textul parcurs(ANEXA3, ANEXA4).	Elevul participă cu entuziasm.		Mijloace didactice
					Suport de lucru, creion
					Forme de organizare
				Frontal, individual dirijat	
				Evaluare	
				Aprecieri verbale	

Etapete activității/timp	Ob. op	Elemente de conținut		Strategii didactice	Metode și procedee
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului		Conversația, explicația
7. Încheierea activității 1		Voi face aprecieri cu privire la activitatea elevului. Băiatul va primi o recompensă.	Elevul este atent la explicațiile date .		Mijloace didactice
					Recompensă
				Forme de organizare	
				Frontal	
				Evaluare	
				Aprecieri verbale	

ANEXA1

PUZZLE

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=31b932be181c>

ANEXA2

O calcitorie minunotci i'n

Anul am9Y3U,o

U, N

Total meu a rezervat o moSQLa un restoul"OJ\ t foarte bun IOnga'

doreamdemutt sOcurc0cft e m faimosu1 ami pelagdin! :t.ffii!... Chier
docOam avutcOtev.a p:robleme minore, cOIOToria .a fost i ntr-
ooeVOr o emir.tire remarcabilOde familie.

Am fOuto excusie In! :t.ffii!... Rll'intii mei.au decissO
rezerveel d'l(li bun hotel situot 'intr-ura dintr e ir.sulele
arhipeloglui, Hor0lulu Prime.le zile am vizitot obiectivele
turisticepwtru o cu te toote peşajele frumoase oJe ir.sulei.
in acea,zi i-amCUfflpal'ot bullicii unswu ir. Estebrdoc frumos
cu cwOntul. pe el. Acest cuv&tinseamrLootOt „solut".c&t
fi "la revedere". Avea fi imogineounui vulca.n

A douo zi. pa'rir,tiimeiou vrut SQpe1'recemceV<I t impIncer

lib,er a o cOommersin comping. in cer liber.om ridicot UJ\cor t

fi om m&cot IOngo'foe p8rc0noap1'ea 1'Orziu. Ap,oi r.e.-o mIntors lo
hoteJ.

bupOceşa omstat pemolul plojei fi ne-om bronzot bine.

deborcOOel""UI de pe plo.jO. f mi omintesci'r.cOmirosu:I bun ol
m6:rt0rii de ccolo A fost putin scump do:r mOncoreo o fo st
exoticO i deliciosS<l.

bin pOcote, o venit ziua plecOrii i am pOro'sit hoteJul.
POrint ii mei rezervaserOUJ\ zbol' de noaptelo.l ntoarcerea
rc0ast nl Ne-om fOcut bogojele i om plecot repede .

binoceast OcauzO.am pierdut o parte din bogajeInoceo
rc0apt e. Din fericire, pOintii mei au puM 90Si bog.ajeJe lo scurt
1'imp dupo'oceeo lo ceroport.

A trecut o sOptOmOJ\Ode
c6nd ne-ami'r.tors. Scri u ccum un

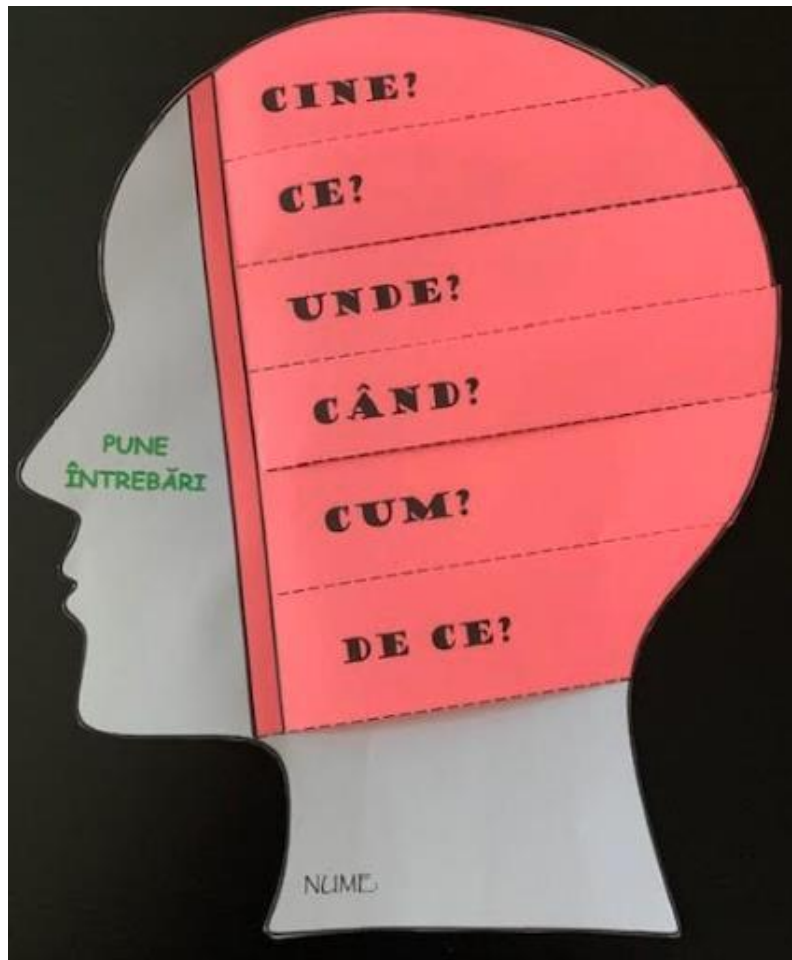
blogde colatorie despreplimbarea O

meoi n Sor.t recunoscOto,
cOpa'rir,tiimei m-au dus ocolo

Esteo experientOde neuitot.

ANEXA 3

ANEXA4

Bilet de final	
Nume _____	
Astăzi am aflat că...	
Ce ți-a plăcut cel mai mult în acest text?	
Este ceva ce nu ți-a plăcut? Explică.	

PROIECT DE LECȚIE

Clasa: a VIII a- ÎNVĂȚĂMÂNT LA DOMICILIU

Unitatea de învățământ: CSEI, VĂLENII DE MUNTE

Profesor învățământ primar: DIȚĂ IRIS IONELIA

Arria curriculară: TERAPIE OCUPAȚIONALĂ

Subiectul: CĂSUȚA PĂSĂRELELOR

Forma de realizare: INTEGRATĂ

Tipul lecției: FORMARE DE PRICEPERI ȘI DEPRINDERI

Durata: 50 minute

Competențe specifice:

- 2.1. Explorarea unor caracteristici/proprietăți ale materialelor întâlnite în mediul familiar;
- 2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale, apelând la forme simple de exprimare specifice artelor;
- 2.3. Realizarea de produse utile și/sau estetice combinând materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile;
- 2.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute;
- 2.5. Executarea unui dans cu mișcare repetată, pe un cântec simplu.

Obiective operaționale:

a) cognitive

O₁ - să recunoască culorile;

O₂ - să aplice tehnicile învățate (pliere, decupare după contur, îndoire, lipire etc.);

O₃ - să urmărească etapele de lucru.

b) psiho - motorii:

O₄ - să manevreze atent instrumentele de lucru;

O₅ - să-și coordoneze mobilitatea mâinii și a corpului în funcție de solicitări.

c) afective:

Cultivarea trăsăturilor pozitive de comportament (hărnicie, bunătate, prietenie, responsabilitate).

Strategii didactice:

Metode:

A) Metode de transmitere și însușire a cunoștințelor: -metode de comunicare orală:

- metode conversative: conversația, discuția colectivă;
- metode expositive: explicația, descrierea.

B) Metode de explorare și descoperire:

- metode de explorare directă: observarea;
- metode de explorare indirectă: demonstrarea;

C) Metode bazate pe acțiune:

- metode de învățare prin acțiune reală: exercițiul;
- metode de învățare prin acțiune simulată: jocul didactic;

Mijloace:

A) Mijloace informativ-demonstrative:

- reprezentări simbolice: jetoane, imagini;

B) Mijloace tehnice audio-vizuale: calculator, video-proiector.

Materiale: cartoane, lipici, capsator, foarfecă, carioci, culori.

Forme de organizare: -activitate frontală;
-activitate individuală;
-

Forme și tehnici de evaluare : -observarea sistematică;
-aprecieri verbale;
-autoevaluare;

Resurse umane: 1 ELEV

Bibliografie

1. *Programe școlare pentru clasele pregătitoare, clasa I și a II-a*, București 2013;
2. Alexandra Manea, Mirela Tăbârcă, „*Domeniul estetic și creativ*”, Editura Delta Cart Educațional, 2013;
3. M. Rotaru, M. Dumbravă, „*Educația plastică în învățământul primar*”, Craiova, 1996;
4. I.N. Șușală, *Dicționar de artă*, Editura Sigma, 1993.

SCENARIU DIDACTIC

MOMENTELE LECȚIEI	OB. OP.	ELEMENTE DE CONȚINUT	STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
			Metode și procedee	Forme de organizare	Mijloace didactice	
1. Moment organizatoric 1 min.		Se stabilește un climat propice desfășurării activității. Se pregătesc materialele necesare desfășurării acesteia.	Conversația	Activitate frontală		
2. Reactualizarea cunoștințelor 2 min.		Se discută despre lucrările anterioare: - materiale utilizate; - tehnici de lucru.	Conversația			Aprecieri orală
3. Captarea atenției 8 min.		Se citesc informații legate de viața păsărilor	Conversația	Activitate frontală	Fișă informații	Aprecieri orală
4. Anunțarea temei și a obiectivelor 1 min.		Comunic elevului subiectul lecției: Tehnici simple-Colajul. Folosind tehnici simple și hârtia vom confecționa Căsuța păsărilor	Explicația	Activitate frontală		Observarea sistematică a elevilor
5. Dirijarea învățării 25 min.	O1	▪ Prezentarea modelului Se prezintă planșa model. Se va realiza descrierea acesteia cu ajutorul elevilor. ▪ Identificarea materialului didactic necesar	Conversația		Video- proiector	

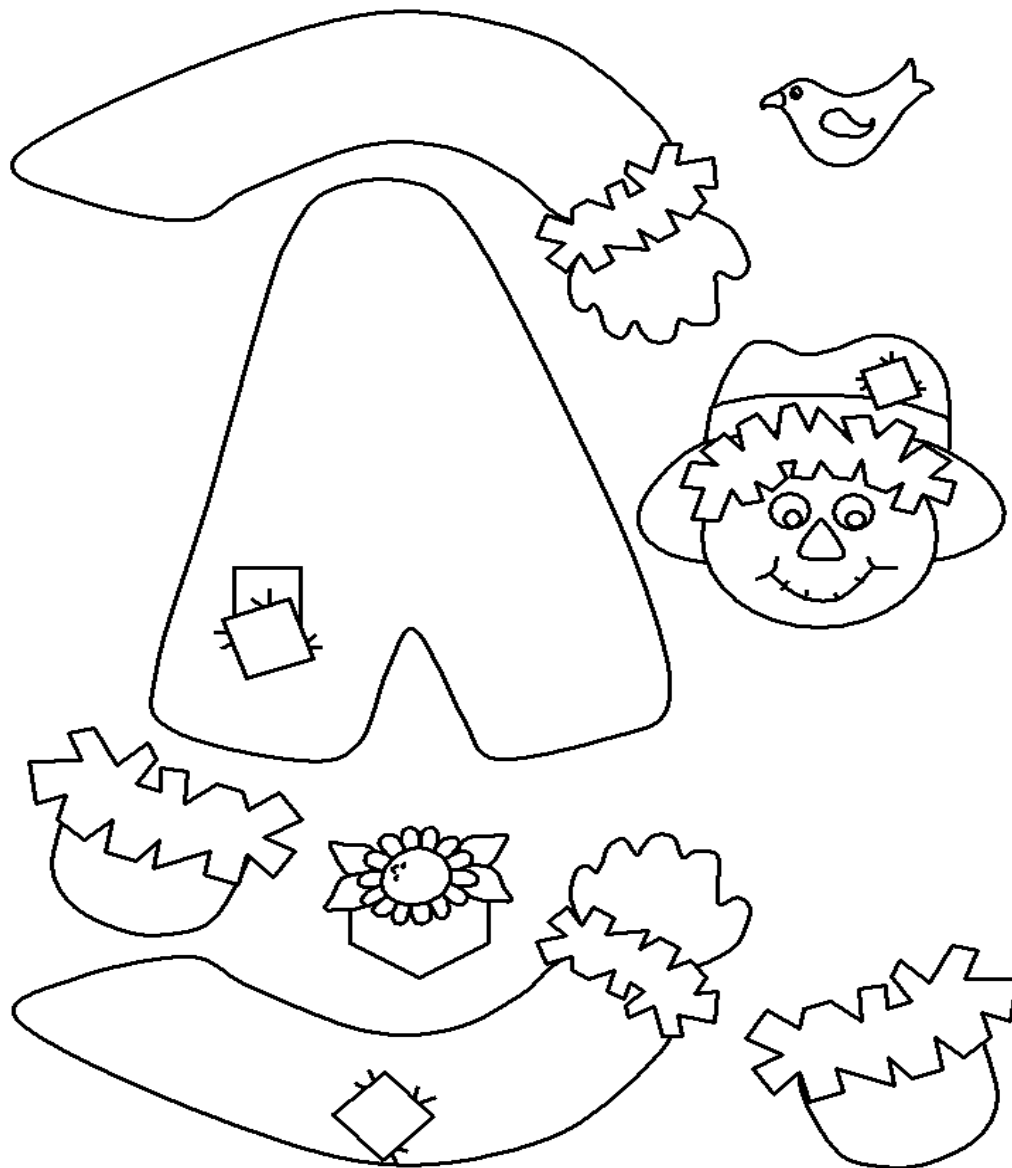
a. Instrucțiunile și demonstrația	O2	Se va cere elevilor să precizeze, orientându-se după planșa model, materialele necesare pentru realizarea lucrării. • Explicarea și demonstrarea modului de lucru Se vor pune în practică tehnicile de lucru învățate (îndoire, pliere, decupare după contur) în funcție de nevoie. Se va demonstra frontal. În același timp se realizează instrucțiunile necesare.	Explicația	Activitate frontală	PPT	Analiza răspunsurilor
	O3	▪ Exerciții pentru încălzirea mușchilor mâinilor Înainte de a se trece la realizarea propriu-zisă a lucrării, se vor efectua exerciții pentru încălzirea musculaturii mici a mâinilor (ex. <i>Morișca, Cântăm la pian, fluier, Plouă, Salutul degețelor, etc.</i>).	Observația Demonstrația		Planșa model Cartoane Șabloane, culori, carioci	
	O4	▪ Momentul de executare a lucrării Se prezintă etapele de executare a lucrării: -se colorează părțile componente; -se decupează părțile după contur; -se assemblează.	Exercițiul		Lipici, capsator, forfecă	
	O5	Se va cere elevilor să realizeze lucrarea ținând seama de explicațiile primite. Pe parcursul efectuării lucrărilor, elevii care întâmpină dificultăți vor fi ajutați și încurajați.	Munca independentă		Planșă cu etapele de lucru	
6. Analiza produselor activității		Lucrările vor fi expuse în fața clasei. Se va realiza <i>turul galeriei</i> pe rând, și vor fi analizate, critic și autocritic, după următoarele criterii:	Conversația Explicația	Activitate frontală		Interevaluarea

10 min.		- corectitudinea execuției, respectarea etapelor de lucru; - aspectul estetic; - gradul de finalitate; - originalitate.	Turul galeriei			
7. Concluzii și aprecieri finale 3 min.		Se realizează igienizarea spațiului de lucru. Se vor face aprecieri asupra întregii activități a elevilor pe parcursul activității și asupra esteticii lucrărilor.	Conversația	Activitate frontală		Evaluare frontală Aprecieri orală

Ghicitori

Materiale necesare

- carton alb
- foarfecă
- lipici sau capsator
- carioci sau creioane colorate

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
Facultatea de Psihologie și Științele Educației
Specializarea : Psihopedagogie specială

LUCRARE METODICO-ȘTIINȚIFICĂ pentru ACORDARE GRADULUI DIDACTIC I

**„SPECIFICUL LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII
LA ELEVII CU DEFICIENȚĂ
MINTALĂ,,**

Coordonator științific:

Prof. univ. dr. Doru Vlad Popovici

Autor:

**Profesor CSEI, Orașul Vălenii de Munte
Vlăsceanu(Anghel) Maria Laura**

2021

Argument.....	1
Capitolul I. Procesul de comunicare	5
1.1. Aspecte teoretice ale procesului de comunicare	5
1.2. Tipurile și funcțiile comunicării	7
Capitolul II. Aspecte ale limbajului și comunicării specifice elevilor cu deficiență mintală. 15	
2.1. Dezvoltarea limbajului și comunicării cu ajutorul metodelor tradiționale.....	25
2.2. Tulburările de limbaj-delimitări conceptuale.....	28
2.3. Rolul și importanța comunicării pentru integrarea copiilor cu deficiență de intelect	38
Capitolul III. Metodologia cercetării	50
3.1. Obiectivele cercetării	50
3.2. Ipotezele cercetării.....	50
3.3. Variabilele cercetării.....	50
3.4. Metode și instrumente.....	51
3.5. Participanți	63
3.6. Design și procedură.....	69
Capitolul IV. Rezultatele cercetării.....	72
4.1. Interpretarea statistică a datelor	73
Concluzii și recomandări... ..	110
Bibliografie... ..	114
Anexe	118

- În elaborarea acestei lucrări am pornit de la ideea că limbajul uman rămâne, fără îndoială cel mai complex fenomen psihosocial, una dintre cele mai „complexe probleme”. Acesta constituie, în istoria universului, actul fundamental de legitimare a omului și de situare a sa pe scara evoluției și progresului materiei vii. Lucrarea de față reprezintă o analiză comparativă a aspectelor identificate în comunicarea elevilor cu deficiență de intelect integrați în învățământul special comparativ cu cei integrați în învățământul de masă.
- Lucrarea are o structură echilibrată, fiind împărțită în două părți: **prima parte**, partea teoretică, cuprinde două capitole care fac referire, pe de o parte, la problematica comunicării, la elevii cu deficiență mintală și pe de altă parte, la caracteristicile limbajului. **Cea de-a doua parte** cuprinde în totalitate cercetarea propriu-zisă, demersul care s-a realizat pentru identificarea aspectelor ce fac diferența între cele două categorii de elevi, avute în vedere.

Având în vedere toate aceste aspecte, am considerat această temă ca fiind un subiect de o importanță majoră în activitatea educatorului. Mărturisesc că motivele alegerii subiectului lucrării au izvorât atât dintr-o necesitate teoretică, cât și din una lucrativ-practică, având în vedere faptul că de câțiva ani lucrez într-o unitate de învățământ special unde m-am confruntat cu multiple forme de tulburări de limbaj.

Lucrarea își propune să prezinte importanța limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală, atenționându-ne cu privire la rolul acestora asupra personalității copilului. Limbajul îi conferă copilului autonomie și posibilitatea de a se integra cu ușurință în mediul înconjurător, reprezentând una dintre cele mai importante aptitudini pe care le achiziționează copilul.

OBIECTIVELE STUDIULUI NOSTRU AU FOST URMĂTOARELE:

- 1. Aplicarea unor strategii/probe, care să evidențieze nivelul de dezvoltare al limbajului și comunicării, la elevii cu deficiență de intelect din învățământul special comparativ cu elevii cu cerințe educative speciale integrați în învățământul de masă, folosind diverse instrumente;

- 2. Elaborarea unui plan de intervenție personalizat (PIP) pentru dezvoltarea limbajului și comunicării, cât și a unor studii de caz reprezentative;
- 3. Implicarea familiilor ca partener de educație în cadrul activităților didactice pentru stimularea și dezvoltarea limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală.

În vederea atingerii obiectivelor, am formulat următoarele ipoteze:

- I1-Se presupune că elevii cu deficiență de intelect integrați în învățământul special manifestă o serie de caracteristici specifice în ariile limbajului și comunicării, ce pot fi evaluate printr-o metodologie complexă comparativ cu elevii cu cerințe educative speciale (deficiențe mintale) integrați în învățământul de masă;
- I2-Se presupune că utilizarea unor metode de intervenție potrivite, precum și implicarea familiei ca partener în educație, contribuie la stimularea și dezvoltarea limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală din învățământul special comparativ cu cei integrați în învățământul de masă.

VARIABILELE CERCETĂRII

- Variabilele dependente:

-vârsta psihologică a limbajului și vorbirea independentă,

-vorbirea independentă și nivelul de dezvoltare al limbajului.

- Variabilele independente:

-tipul de integrare,

-tipul de deficiență mintală,

-metodele de intervenție (planul de intervenție).

METODELE folosite în procesul de cercetare au fost următoarele:

- Convorbirea;
- Observația;
- Studiarea dosarelor personale;
- Metoda testelor;
- Anamneza;
- Studiul de caz;
- Plan de intervenție individualizat;

PROBE SI INSTRUMENTE ADMINITRATE

- Matricile Progresive RAVEN ;
- Testul familiei;
- Chestionarul de opinie „Să-i ajutăm, iubindu-i!,,
- Proba pentru testarea vorbirii independente (dr. Doru-Vlad Popovici));

PARTICIPANȚII

Investigația cuprinde două loturi a câte 30 de subiecți selectați din medii educaționale diferite după câteva criterii de eșantionare:

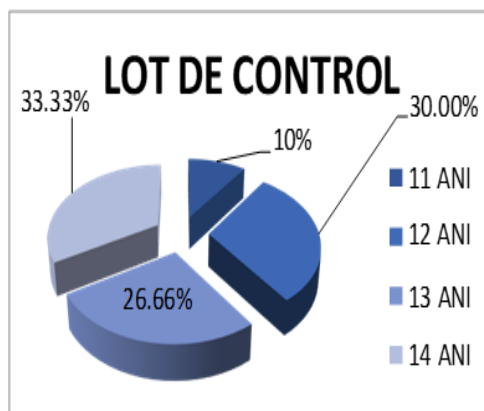
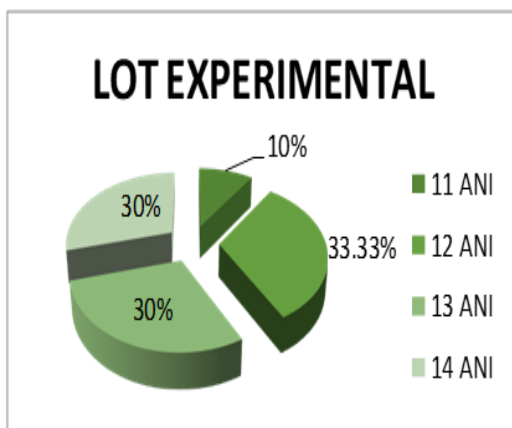
- vârsta cronologică de 11 – 14 ani care corespunde înscrierii în clasele

V-VII;

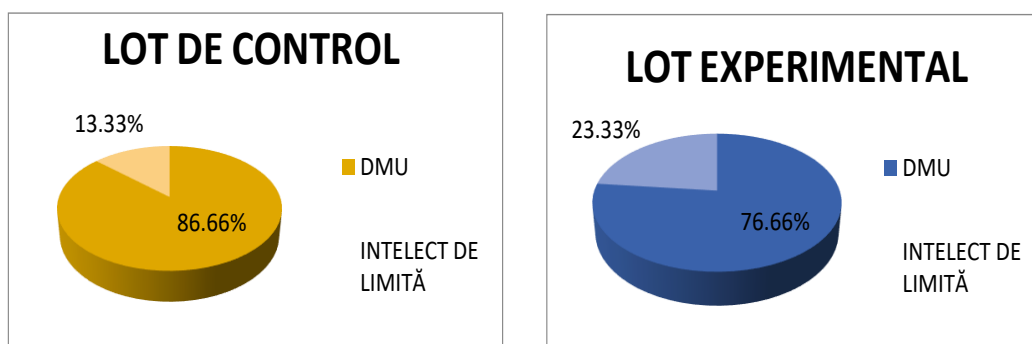
- mediul familial de proveniență;
- diagnosticul de deficiență mintală ușoară și intelect liminar stabilit prin

aplicarea Matricelor Progresive Raven;

- stagiul de integrare de cel puțin patru ani (la lotul experimental).

Diagramă nr. 1 distribuția subiecților pe vârstă

Diagramă nr. 2 distribuția subiecților pe categoria de deficiență mintală

Tabelul nr. 1 - EȘANTIONUL SUBIECȚILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Nr. crt.	Lotul experimental				Lotul de control			
	Elevi	Vârsta	QI	Deficit intelect	Elevi	Vârsta	QI	Deficit intelect
1.	AC	12	68	Dmu	DC	13	63	Dmu
2.	MO	14	56	Dmu	TR	14	55	Dmu
3.	CR	13	74	Intelect liminar	PI	14	68	Dmu
4.	OA	13	68	Dmu	MM	13	78	Intelect liminar
5.	MI	12	67	Dmu	MR	13	67	Dmu autism
6.	BF	11	63	Dmu	RF	12	78	Intelect liminar
7.	RC	12	79	Intelect liminar	IA	13	67	Dmu TSA ADHD
8.	AO	12	78	Intelect liminar	MM	12	60	Dmu
9.	TR	11	57	Dmu	CD	13	51	Dmu
10.	BG	14	62	Dmu	VC	14	56	Dmu
11.	MA	12	65	Dmu	IA	14	78	Intelect liminar
12.	GA	13	63	Dmu	NA	12	62	Dmu
13.	RS	14	69	Dmu	DF	12	68	Dmu TSA
14.	EL	13	65	Dmu	NG	12	64	Dmu
15.	CI	14	57	Dmu	LG	12	56	Dmu
16.	IL	11	69	Dmu	PL	11	66	Dmu
17.	MA	14	68	Dmu	DG	12	68	Dmu
18.	LI	12	79	Intelect liminar	MM	13	68	Dmu
19.	EA	14	63	Dmu	GM	11	66	Dmu
20.	CE	13	64	Dmu	RG	12	79	Intelect liminar
21.	BD	12	65	Dmu	OE	12	63	Dmu
22.	CS	14	75	Intelect liminar	DV	13	68	Dmu
23.	RA	14	58	Dmu	RR	11	62	Dmu
24.	CA	13	63	Dmu	GN	13	59	Dmu
25.	LN	13	67	Dmu	GA	14	53	Dmu
26.	SN	13	68	Dmu	PM	14	62	Dmu
27.	DI	12	73	Intelect liminar	PT	14	68	Dmu
28.	SC	12	63	Dmu	NI	14	60	Dmu
29.	ZS	13	63	Dmu	MA	14	56	Dmu
30.	TB	12	76	Intelect liminar	VA	14	63	Dmu

DESIGN ȘI PROCEDURĂ

SCOPUL CERCETĂRII a vizat investigarea etiologiei și a particularităților de limbaj si comunicare la elevii cu cerințe educative speciale (deficiență mintală) în vederea elaborării unor modalități de prevenire și corectarea a acestora.

- Cercetarea s-a realizat pe parcursul anului școlar 2019-2020 pe elevii cuprinși în școlile integratoare situate pe Valea Teleajenului și cei înscriși în Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte.
- Studiul a fost realizat în funcție de categoriile de subiecți pe două direcții:
 - elevi cu cerințe educative speciale (deficiență mintală)- un lot din școlile integratoare și un lot din Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte;
 - părinții (apartinătorii legali) ai acestor elevi.
- Cercetarea a urmărit influența unor factori personali, psihoeducaționali, sociali și de mediu pe parcursul derulării unor programe de intervenție personalizate având drept scop dezvoltarea comunicării și limbajului la elevii cu deficiența mintală.
- Părinții au fost implicați în rezolvarea unor chestionare de opinie și informare privind investigarea nivelului de cunoaștere și a gradului de asumare a problemelor elevilor.
- Derularea studiului experimental a cuprins mai multe etape:

Etapa inițială (prealabilă intervenției factorului experimental) :

- documentarea teoretică în legătură cu tema cercetării, prin colaborarea cu profesorul coordonator și studierea unor lucrări de specialitate menționate în bibliografie;
- stabilirea ipotezelor și a eșantionului;
- stabilirea și pregătirea bateriei de probe pentru evaluarea, culegerea rezultatelor și consemnarea acestora și a obiectivelor cercetării;
- corelarea obiectivelor cu tema cercetării, printr-o metodologie de lucru adecvată verificării ipotezelor și particularităților
- întocmirea programelor de intervenție personalizată privind formarea și dezvoltarea comunicării și limbajului pentru ambele categorii de elevi.

Etapă experimentală (administrarea factorului experimental):

- aplicarea unui experiment formativ ce a urmărit studierea influențelor mediului (familiei) asupra dezvoltării și construirii unui limbaj armonios al elevilor;
- includerea elevilor cu deficiență mintală în programe de intervenție personalizată pentru dezvoltarea comunicării și limbajului.

Etapă finală (aprecierea intervenției factorului experimental)

- culegerea și consemnarea rezultatelor;
 - evaluarea rezultatelor globale;
 - delimitarea diferențelor obținute la fiecare lot;
 - realizarea tabelelor și graficelor;
 - compararea și corelarea rezultatelor obținute la testele aplicate;
 - stabilirea valorii de adevăr cuprinsă în cele două ipoteze ale cercetării;
 - formularea unor concluzii și recomandări.
-
- În vederea identificării posibilităților de care dispun elevii cu deficiențe mintale în aria limbajului și comunicării prin raportare la elevii integrați în învățământul de masă, elevii selectați au fost evaluați individual și în grup, folosindu-se probe preluate din literatura de specialitate și care au vizat aspecte specifice procesului investigat. Testele aplicate au fost preluate din literatura de specialitate: "Set de instrumente, probe și teste pentru evaluarea educațională a copiilor cu dizabilități" – Asociația Reninco, Unicef, "Dezvoltarea comunicării la copiii cu deficiențe mintale" – D. V. Popovici, "Terapia tulburărilor de limbaj" – C. Stănică și au vizat evaluarea diferitelor aspecte ale limbajului la elevii integrați în școală specială comparativ cu elevii integrați în învățământul de masă.

1. MATRICILE PROGRESIVE RAVEN

Pe baza coeficientului de inteligență, subiectul este inclus în unul din nivelele de inteligență din *tabelul urmator*:

Tabelul nr.3 cu clasificarea intelectuală

QI	Nivel de inteligență
Peste 140	inteligență extrem de ridicată
120 – 140	inteligență superioară
110 – 119	inteligență deasupra nivelului mediu
100 – 109	inteligență de nivel mediu (bună)
90 – 99	inteligență de nivel mediu (slabă)
80 – 89	inteligență sub medie
70 – 79	inteligență de limita
50 – 69	deficiență mintală ușoară (debilitate mintală)
20 – 49	deficiență mintală medie (imbecilitate)
0 – 19	deficiență mintală gravă (idiotie)

2. TESTUL FAMILIEI

Prin analizarea desenelor familiei la cele două categorii de elevi cu DMU și INTELECT DE LIMITĂ, a fost urmărită perspectiva primei ipoteze prin care se presupune că elevii cu deficiență de intelect atât cei din lotul experimental cât și cei din lotul de control, manifestă o serie de caracteristici specifice, în ariile comunicării și limbajului, ce pot fi evaluate printr-o metodologie complexă. Testul familiei ajută la culegerea datelor despre nevoile afective ale copilului, climatul familial, modul în care copilul se percepe în acest grup pentru a se identifica nevoile sale terapeutice.

Analiza desenelor s-a realizat din perspectiva conținutului, dar și a formei, permițând delimitarea unei multitudini de parametri, care au fost surprinși din punctul de vedere al frecvenței cu care aceștia apar la ambele loturi de copii cuprinse în studiu.

- Prin analiza și interpretarea rezultatelor obținute de către subiecții celor două loturi la „**Testul familiei**”, se relevă faptul că elevii cu deficiența de intelect manifestă o serie de caracteristici specifice, în ariile limbajului și

comunicării, ce pot fi evaluate printr-o metodologie complexă și că personalitatea elevului cu deficiență mintală nu este determinată în totalitate de factorii de mediu și familial, dar există tendința ca mediul școlar incluziv să determine construcția unei personalități structurate prin impunerea unor modele de viață și forme comportamentale pozitive.

3. CHESTIONARUL „SĂ-I AJUTĂM, IUBINDU-I!”

Chestionarul a fost administrat părinților și a condus la stabilirea valorii de adevăr cuprinsă în enunțul **celelalte două ipoteze** prin care “se presupune că utilizarea unor metode de intervenție potrivite, **precum și implicarea familiei ca partener în educație**, contribuie la stimularea și dezvoltarea limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală de intelect din învățământul special comparativ cu cei integrați în învățământul de masă.”

Aplicarea acestui chestionar are drept scop:

- evaluarea atitudinii părinților elevilor cu cerințe educative speciale din perspectiva creșterii performanțelor școlare și integrării socio-profesionale.
- analiza gradului de înțelegere, asumare și implicare a familiei în activitatea educațională și de recuperare a copiilor cu nevoi speciale în domeniul comunicării și limbajului;
- conștientizarea rolului important al familiei în cadrul parteneriatului cu instituțiile abilitate, în scopul creșterii calității și eficienței actului educațional din perspectiva integrării socio-profesionale;

- În urma aplicării chestionarului „ Să-i ajutăm , iubindu-i!”, se concluzionează faptul că există o diferență între cele două loturi de părinți participante la studiul nostru. Astfel că **părinții copiilor integrați în învățământul de masă** demonstrează prin procentajul ridicat că sunt foarte familiarizați cu problematica cunoașterii, înțelegerii și acceptării a situației deosebite a copilului, a conștientizării și asumarea de către părinți a rolului de prim partener în recuperare, educarea și integrarea elevilor, cu deschidere către comunitate și școală; interesul crescut pentru informare, cunoașterea legislației privind drepturile copiilor și propria instruire prin cursuri de specialitate. **Părinții elevilor din C.S.E.I.** au înregistrat procente scăzute în ceea ce privește problematica cunoașterii, înțelegerii și acceptării a situației deosebite a copilului, a implicării active în educația copiilor, a cunoașterii legislației și implicit a drepturilor copiilor.

4. PROBA PENTRU TESTAREA VORBIRII INDEPENDENTE (DR. DORU-VLAD POPOVICI)

S-a recurs la aplicarea testului pentru a evidenția printr-o distribuție procentuală, nivelul vorbirii independente la elevii integrați în școală de masă (lot experimental), comparativ elevii din Centrul de Educație Incluzivă, Orasul Valenii de Munte (lot de control), utilizând întrebarea "Ce ai făcut azi?". Examinarea copiilor s-a realizat individual, respectând condițiile unei bune administrări a probei, conform instructajului. Aspectele urmărite (rădăcini de cuvinte, cuvinte izolate, cuvinte în propoziții simple și dezvoltate, folosirea frazelor, coerența discursului și gradul de îndeplinire al sarcinii), relevă diferențe între cele două categorii de subiecți investigați, privind nivelul de dezvoltare al vorbirii independente.

Tabelul nr.4 - Repartizarea rezultatelor în funcție de nivelul de dezvoltare al vorbirii independente

CATEGORIA DE SUBIEȚI	ASPECTE URMĂRITE						
	Radăcini de cuvinte	Cuvinte izolate	Cuvinte în propoziții simple	Cuvinte în propoziții dezvoltate	Fraza	Coerența discursului	Grad de îndeplinire sarcină
LOT DE CONTROL	63,33%	66,66%	60,00%	40,00%	33,33%	26,66%	30,00%
LOT EXPERIMENTAL	93,33%	96,66%	90,00%	83,33%	76,66%	73,33%	66,66%

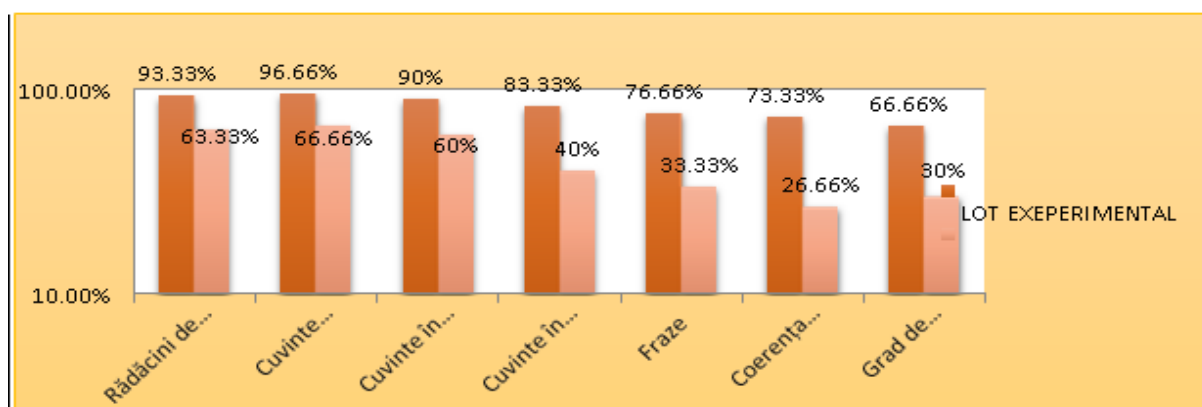

Diagrama nr.13 privind repartizarea pe cele doua loturi a nivelului de dezvoltare al vorbirii independente

Toate probele administrate au relevat posibilitățile de care dispun elevii dar mai ales proba pentru testarea vorbirii independente – Doru Vlad Popovici. Tipurile de comunicare pe care le utilizează deficientul de intelect se corelează cu comportamentele specifice și cu mobilitatea caracteristică personalității. Date fiind aceste particularități ale gândirii și limbajului la elevii cu deficiențe de intelect se poate afirma că aceștia pierd perioada optimă de dezvoltare a funcțiilor psihice. Includerea lor în activități școlare și valorificarea raportului învățare – dezvoltare constituie premise ale recuperării parțiale ale acestei perioade. Includerea lor în activități școlare și valorificarea raportului învățare – dezvoltare constituie premise ale recuperării parțiale ale acestei perioade. În acest mod **se confirmă ipoteza nr. 1** - „Se presupune că elevii cu deficiență de intelect manifestă o serie de caracteristici specifice, în ariile limbajului și comunicării, ce pot fi evaluate printr-o metodologie complexă comparativ cu elevii cu cerințe educative speciale integrați în învățământul de masă”.

Testul t pentru eșantioane independente										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	Df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Rădăcini de cuvinte	Equal variances assumed	1,069	,305	-,528	58	,599	-,067	,126	-,319	,186
	Equal variances not assumed			-,528	57,914	,599	-,067	,126	-,319	,186
Cuvinte independente	Equal variances assumed	,000	1,000	- 2,693	58	,009	-,333	,124	-,581	-,086
	Equal variances not assumed			- 2,693	58,000	,009	-,333	,124	-,581	-,086
Cuvinte in propozitii simple	Equal variances assumed	3,286	,075	- 3,179	58	,002	-,667	,210	- 1,086	-,247
	Equal variances not assumed			- 3,179	55,945	,002	-,667	,210	- 1,087	-,247
Cuvinte in propozitii dezvoltate	Equal variances assumed	8,606	,005	- 3,906	58	,000	-,733	,188	- 1,109	-,358
	Equal variances not assumed			- 3,906	50,000	,000	-,733	,188	- 1,110	-,356
Fraze	Equal variances assumed	12,915	,001	- 4,125	58	,000	-1,867	,452	- 2,772	-,961
	Equal variances not			- 4,125	54,550	,000	-1,867	,452	- 2,774	-,960

Concluzionând, conduita verbală a elevilor aceasta exprimă întotdeauna conținutul activității intelectuale care are o anumită calitate și structură. În cazul elevilor din **lotul de control**, activitatea intelectuală se reflectă în propozițiile și frazele lacunare, cu scopul de a enunța conținutul unei idei. Comparativ, cu elevii din lotul experimental, care operează cu fraze încheiate, idei încărcate de conținut, reflectând dorința de a transmite clar mesajele, de a dialoga. Ei reușesc să ofere interpretări interesante. Elevii din **lotul de control** prezintă o desfășurare discontinuă a ideilor. Din punct de vedere al tulburărilor de vorbire, apar modificări în vorbirea independentă, remarcate și pe parcursul administrării probei. În această situație, deducem că, aceștia se confruntă cu dificultăți și fac eforturi mărite pentru a exprima o idee. Pe de altă parte, numărul cuvintelor folosite de elevii din **lotul experimental** este mai mare, decât numărul de cuvinte întrebuințate de cei din lotul de control. Dezvoltarea vocabularului este un indicator important al dezvoltării lingvistice și cognitive a unui copil, precum și a disponibilității pentru învățarea formală. Vocabularul este o punte între procesul de învățare a cuvintelor la nivel fonetic și procesele cognitive de înțelegere.

În acest mod **se confirmă ipoteza nr. 1** - „Se presupune că elevii cu deficiență de intelect manifestă o serie de caracteristici specifice, în ariile limbajului și comunicării, ce pot fi evaluate printr-o metodologie complexă comparativ cu elevii cu cerințe educative speciale integrați în învățământul de masă”

Familia este un cadru ferm de disciplină, în care și copiii și părinții împărtășesc același nivel de exigență. În acest sens, putem conchide și susține **ipoteza nr. 2** -se presupune că utilizarea unor metode de intervenție potrivite, precum și implicarea familiei ca partener în educație, contribuie la stimularea și dezvoltarea limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală de intelect din învățământul special comparativ cu cei integrați în învățământul de masă.

Prin analizarea și interpretarea rezultatelor obținute de către subiecții celor două loturi la „Testul familiei”, se relevă faptul că elevii cu deficiență de intelect manifestă o serie de caracteristici specifice, în ariile limbajului și comunicării, ce pot fi evaluate printr-o metodologie complexă și că personalitatea elevului cu deficiență mintală nu este determinată în totalitate de factorii de mediu și familial, dar există tendința ca mediul școlar incluziv să determine construcția unei personalități structurate prin impunerea unor modele de viață și forme comportamentale pozitive.

Întrucât limbajul este un fenomen complex, activitatea educativă de dezvoltare și corectare a sa trebuie să fie multilaterală. Punctul de plecare îl constituie dezvoltarea unei motivații adecvate. În al doilea rând, activitatea educativă nu se poate reduce numai la corectarea articulării, a ritmului și a fonației, ci trebuie să urmărească dezvoltarea limbajului ca instrument al gândirii, ca mijloc de reglare a activității. În acest scop, o primă recomandare o constituie îmbogățirea bagajului de reprezentări și stimularea activității de gândire. După părerea noastră, preocuparea continuă, în procesul didactic și terapeutic desfășurat cu elevii cu deficiență mintală, privind echilibrarea raportului dintre activitatea practică (manuală) și activitatea verbală (de limbaj), reprezintă una dintre direcțiile majore ale orientării formativ-terapeutice ale acestui proces.

Este absolut necesară formarea unor deprinderi și capacități care să optimizeze capacitatea lor adaptativă la mediul existențial, iar în acest sens trebuie stimulate performanțele și competențele corespunzătoare domeniului lingvistic ale elevilor cu deficiențe mintale.”Limbajul este unul dintre cele mai accentuate fenomene care îi diferențiază pe copii la intrarea în școală, la care se adaugă și eventualele deficiențe de limbaj, care vor diferenția mai pregnant copiii ”(Verza,1993,p.83). La copiii cu deficiență de intelect ,comunicarea e afectată de prezența unor profunde tulburări de limbaj care trebuie corectate prin terapie. Proiectarea unor programe care să vizeze dezvoltarea și terapia limbajului trebuie să țină cont de particularitățile limbajului, de tulburările existente la nivelul acestuia și care afectează în mod semnificativ activitatea de comunicare. Numeroși psihologi lingviști, sociologi au subliniat legătura existentă între limbaj și comunicare, precum și specificul structurilor de personalitate ale fiecărei individualități pe de altă parte. Neveanu(1977) afirma că ” subiectul este activ și în orice comunicare își exprimă întreaga personalitate” (Popescu, 1977, p. 27).

La copiii cu deficiență de intelect este semnificativă legătura dintre gândire și limbaj. Delacroix (1930) arăta că “gândirea produce limbajul, dezvoltându-se prin limbaj”. Structurile limbajului și ale gândirii se dezvoltă în paralel, având o evoluție stadială la copiii cu intelect normal (Delacroix, 1930, p.293). În cazul elevilor cu CES integrați în învățământul de masă, tulburările de limbaj îi împiedică să verbalizeze gândurile și ideile, îi determină să se simtă inhibați. Pot de asemenea să apară stări de

nervozitate, de deprimare, labilitate emoțională. La copiii cu deficiență mintală, consecințele nu sunt atât de accentuate, deoarece aceștia nu conștientizează în totalitate aceste deficite și nu percep situația în mod tensional.

În cazurile de debilitate ușoară sau de intelect liminar, deficiențele de limbaj pot reprezenta factori traumatizanți, cu consecințe în plan comportamental. Cel mai evident indiciu al tulburărilor de personalitate prezent la copiii din ambele loturi cercetate este dat de unele comportamente antisociale, izolarea de colectiv, retragerea în sine, încăpățănare și negativism, sub -aprecierea activității.

În ceea ce privește acest studiu, punctăm o serie de limite, atât în plan metodologic cât și empiric. Din punct de vedere metodologic, au fost analizate doar câteva metode calitative și cantitative mai mult sau mai puțin folosite. Din punct de vedere empiric , o primă limită derivă din numărul mic de subiecți intervievați, restrângerea ariei de cercetare doar în zona Văii Teleajenului, tendința participanților de a oferi răspunsuri dezirabile, de asemenea și volumul celor două eșantioane poate constitui o limită a cercetării. În acord cu limitele identificate, precum și cu dinamica ridicată a cercetării la nivel național privind utilizarea metodelor de cercetare în domeniul limbajului și comunicării la elevii cu deficiență mintală, punctăm o serie de direcții viitoare deschise de această teză. O primă direcție are în vedere analiza și altor metode cantitative și calitative cu privire la posibilitățile acestora de a fi integrate într-un întreg sistem coerent construit pe coordonatele unei metodologii mixte de cercetare a limbajului și comunicării. O a doua propunere este de ordin empiric și vizează dezvoltarea cercetării de față prin aplicarea acesteia pe un eșantion mai mare , precum și luarea în calcul a altor variabile.

VĂ MULȚUMESC!

Prevenirea abandonului școlar

*Profesor educator: Toma Ramona Claudia
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Com. Filipeștii de Târg*

“Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea”

Nelson Mandela

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început.

Factorii care predispun și sunt precursori ai abandonului școlar: randamentul școlar scăzut, demotivarea, relaționarea conflictuală, absenteismul, comportamentele de risc. Acești factori creează un mediu predispozant în școală/liceu, care poate atrage în această situație un număr mult mai mare de elevi, față de cei expuși direct factorilor perturbatori.

Prevenția abandonului școlar:

1. facilitarea accesului la educație de la vârste fragede
2. reducerea numărului de elevi cu performanțe slabe și a absențelor nemotivate
3. recuperarea școlară prin programe de tipul “a doua șansă”
4. activități de educație sexuală a elevilor
5. integrarea elevilor cu risc de renunțare la educație și menținerea acestora în sistemul școlar
6. creșterea responsabilizării cadrelor didactice
7. reintegrarea elevilor deja aflați în abandon școlar
8. monitorizarea stării sistemului pentru prevenirea timpurie a crizelor
9. identificarea periodică a modificărilor în ceea ce privește factorii de abandon școlar
10. activități extrașcolare desfășurate în școală
11. existența unor programe guvernamentale care să vizeze prevenirea abandonului școlar

Măsuri de intervenție:

1. Îndrumări și meditații pentru elevi
2. Strângerea legăturilor cu părinții, atunci când apar semne cum ar fi absențele nemotivate și performanțele foarte slabe
3. Conectarea diriginților la realitatea vieții elevului, la nevoile și potențialul său

4. Intervenție pluridisciplinară (grupul de profesori la care elevul în risc de abandon are dificultăți)

5. Intervenție completă, implicarea profesorului diriginte, elevii-resursă a clasei, profesorii de la clasă, medicul școlii, psihologul școlii, asistentul social, poliția de proximitate, preotul, etc.

6. Oferire de suport emoțional, educațional, psihologic și material.

7. Intervenție prin consiliere de familie

8. Implicarea elevilor în medierea conflictelor școlare, în actul decizional, în soluționarea situațiilor de criză.

9. Consilierea psihologică pe tematici diverse: cariera, managementul stresului, motivația școlară, inteligența emoțională, inteligența spirituală, educația pentru sănătate, psihosexualitate, etc.

Cauza 1 - FAMILIA – CAUZA A ABANDONULUI ȘCOLAR

- sărăcia
- stil parental indiferent, neglijent
- părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate
- abuzul de substanțe
- violența domestică
- comportamente imorale/ilegale
- lipsa de educație a părinților
- mariajul timpuriu și așa zisul “furt de fete” care apar în comunitățile de etnici rromi
- apariția unui copil (copii cu copii)
- separarea sau divorțul părinților
- lipsa de securitate în anumite zone
- neimplicarea, orientarea școlară și profesională, repetenția frecventă

Cauza 2 - GRUPUL DIZARMONIOS DE ELEVI

- Discriminarea de către colegi pe considerente materiale copii bogați - copii săraci
- Marginalizarea
- Bullyingul
- Discriminarea pe considerente etnice, de caracteristici fizice, randament școlar, religie, etc.
- Agresivitate verbală, emoțională, conflicte, etichetări
- Lipsa comunicării la nivel de clasă
- Nerespectarea sau inexistența regulilor clasei

Cauza 3 - PROFESORI NEATRACTIVI

1. supraîncărcarea școlară
2. stil pedagogic inadecvat
3. comunicarea defectuasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului)
4. evaluarea subiectivă
5. practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante
6. incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii
7. formă de apărare – împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă
8. politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale
9. stări emoționale negative datorate stresului, vârstei, lipsurilor materiale, salarizării insuficiente a părinților, burnout, boli.
10. conflict profesor-părinte
11. lipsa de interes a profesorului

Cauza 4 – Tulburări în dezvoltarea personalității elevului

- 1) starea de sănătate precară psihică și fizică a elevului
- 2) motivație școlară scăzută, lipsă de interes
- 3) încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate
- 4) autoeficacitate scăzută
- 5) imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate
- 6) abilități sociale reduse, pasivitate
- 7) refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților)
- 8) comportamente de risc
- 9) anturaj nepotrivit
- 10) dependențe

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

INTERVENȚIA PRECOCE ÎN LOGOPEDIE

*Profesor psihopedagogie specială: Cursaru Elena- Crina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Com. Filipeștii de Târg*

Principiul intervenției precoce sau timpurii se referă la faptul că orice tulburare de limbaj trebuie abordată înainte ca aceasta să se dezvolte și să se consolideze sub forma unor deprinderi stabile, întreținute prin exercițiu și rezistente la schimbare. Orice intervenție logopedică trebuie să coincidă cu debutul tulburării de limbaj și nu mai târziu pentru a se evita dezvoltarea defectuoasă a limbajului.

Problemele de exprimare ale copiilor se pot rezolva dacă știm să le identificăm cât mai devreme și dacă folosim metode adecvate specificului fiecărei tulburări. Ceea ce trebuie să știe toți factorii implicați în formarea copilului – părinți, bunici, cadre didactice – este că bazele unei personalități bine clădite sunt puse la începutul evoluției copilului, iar un segment foarte important care va da tonalitatea acestuia este limbajul. Un copil care pornește cu un limbaj erodat de deficiențe de articulare va fi nesigur pe el, inhibat, cu o stimă de sine redusă, sau va dezvolta comportamente „bufonic”, încercând astfel să-și ascundă deficiența de limbaj.

Corectarea vorbirii copilului îmbracă aspecte deosebite în raport cu vârsta acestuia și se bazează pe 3 principii fundamentale:

- intervenția timpurie
- particularitățile de vârstă
- intervenția în echipă.

Principiul intervenției precoce sau timpurii se referă la faptul că orice tulburare de limbaj trebuie abordată înainte ca aceasta să se dezvolte și să se consolideze sub forma unor deprinderi stabile, întreținute prin exercițiu și rezistente la schimbare. Așadar, orice intervenție logopedică trebuie să coincidă cu debutul tulburării de limbaj și nu mai târziu pentru a se evita dezvoltarea defectuoasă a limbajului. Acest principiu este susținut de argumente care țin de evoluția și dezvoltarea limbajului la copii, fiind invocate automatismele psiholingvistice ale copilului mic, care încă neconsolidate pot fi ușor înlocuite cu deprinderi corecte de vorbire. Astfel, identificarea precoce și corectă a copiilor cu tulburări de limbaj apare ca o etapă inițială deosebit de importantă, adesea hotărâtoare pentru reușita întregului proces terapeutic deoarece, de multe ori se fac confuzii între imperfecțiunile ce țin de specificul dezvoltării limbajului la fiecare copil și adevăratele tulburări de limbaj, care ignorate și nedepistate la timp se pot agrava și astfel transforma în tulburări dificil și, uneori, chiar imposibil de corectat.

Intervenția timpurie ține foarte mult de procesul de identificare precoce. Cel mai important rol în identificarea precoce a tulburărilor de limbaj le revine părinților întrucât aceștia sunt primii care constată dificultățile de vorbire ale copilului și pot, fie din proprie inițiativă, fie la recomandarea unui medic sau educator să se prezinte la cabinetul logopedic pentru un control de specialitate. Neglijarea acestei etape incipiente din întreg procesul intervenției logopedice reprezintă cauza a numeroase tulburări de limbaj grave sub aspectul rezistenței la corectare, prelungind foarte mult acest proces, uneori făcând chiar inutile eforturile corectiv-recuperatorii.

Al doilea principiu al intervenției logopedice este cel al respectării particularităților de vârstă și individuale. Particularitățile vorbirii copilului depind de factorii intelectuali și extraintelectuali, că ele nu pot fi despărțite de personalitate, că vorbirea mijlocește redarea trăirilor afective și conținutul ideilor și gândurilor, că vorbirea nu poate fi separată de gândire și nici de condițiile de mediu și viață. Astfel, trebuie să se țină seama dacă tulburările sunt pasagere, de articulare datorate imaturității organelor fonatorii sau sunt tulburări care intră în sfera patologicului. Programele terapeutice sunt individualizate. Fiecare copil are un alt spectru al tulburărilor de pronunție și un alt mod de a fi.

Reușita unei terapii logopedice necesită implicarea mai multor factori. Astfel, **principiul intervenției în echipă** urmărește oferirea de către toți factorii implicați în recuperarea sau reconstruirea limbajelor deformate a unor modele vii de limbaj corect. Ceea ce începe logopedul trebuie continuat în familie și la grădiniță. Implicarea părintelui în această terapie este esențială pentru a obține rezultatele dorite. Deși logopedul exersează cu copilul câteva ore pe săptămână, părintele este cel care petrece mult mai mult timp cu acesta. Logopedul va arăta, exemplifica/demonstra pronunția corectă, dar părintele este cel care trebuie să repete și să practice exercițiile cât mai des cu putință. Însă există mulți părinți care inventează scuze pentru a nu continua terapia logopedică începută: fie ei vin prea târziu de la servicii, fie copilul este mai tot timpul bolnav. Părintele trebuie să știe că el este responsabil de modul cum va reuși copilul să comunice și să se integreze în colectiv. Când o deprindere de articulare corectă nu este automatizată, copilul poate reveni după o pauză la formulele defectuoase de rostire. Traseul în articularea corectă a sunetelor trebuie să treacă de la emisie la fixare, și de la fixare la automatizare.

Intervenția în domeniul limbajului și comunicării copiilor reprezintă un proces deosebit de complex care urmărește, în principal, rezolvarea unei interacțiuni pe axa Conținut-formă-mod de utilizare a cuvintelor.

Terapia tulburărilor de limbaj este un demers complex și uneori, în funcție de tipul tulburării, îndelungat, cuprinzând diferite metode și tehnici de lucru. Procedeele generale de terapie cuprind gimnastica corpului și miogimnastica organelor care participă la realizarea pronunției, educarea respirației și a echilibrului dintre inspir și expir, educarea auzului fonematic, educarea personalității, înlăturarea negativismului față de vorbire și a unor tulburări comportamentale.

Totodată, intervențiile corectiv-recuperatorii pot fi adesea dificile, anevoioase și de multe ori descurajante date fiind eforturile uriașe și timpul îndelungat necesare obținerii unor progrese evidente. Pe lângă cele 3 principii necesare în corectarea vorbirii, reușita profesională a terapiei logopedice este dată și de relația client-terapeut. Factorii benefici ce caracterizează relația terapeutică și care asigură eficiența terapiei sunt:

- înțelegerea empatică - capacitatea de a înțelege lumea internă a subiectului, cu trăirile și sentimentele sale și semnificația pe care acesta le-o conferă, dar și capacitatea de a exprima față de subiect această înțelegere, astfel încât ea să fie primită de el.
- interesul pozitiv necondiționat sentimentul de dragoste sau acceptarea tuturor manifestărilor comportamentale, verbale, emoționale ale subiectului.
- congruența terapeutului – caracterul deschis, onest, nedefensiv, integritatea psihică a terapeutului

Bibliografie:

- Oprea V., 2009, Pragmatica, prevenția și intervenția precoce în logopedie, în Revista nr.1 Logopedia , Revista profesorilor logopezi, București
- Mititiuc I., Lăzărescu A., 2011, Defectologie și logopedie, Editura Alfa, Iași
- Ilaș, Oana , 2008, Utilizarea programelor de instruire asistată de calculator în logoterapie, în Tobolcea, Iolanda; Turliuc, Nicoleta (coord.). Actualități și perspective în practica logopedică., Editura Univ. „A.I.Cuza, Iași